

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Postavení evropské akciové společnosti v systému evropského práva

Matouš Häckel

Právo a právní věda

léta studia (2010-2015)

Vedoucí práce: *JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.*

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně, s použitím
uvedené literatury a zdrojů informací.

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu diplomové práce JUDr. Monice Forejtové, Ph.D. za iniciativu a spolupráci při tvorbě tématu a dále za lidský přístup a cenné rady při zpracování této diplomové práce. Také bych chtěl vyjádřit vděk za skvěle vedené semináře evropského práva, díky kterým jsem se začal o tuto problematiku blíže zajímat.

Osnova

1 Úvod.....	1
2 Evropská akciová společnost v evropském kontextu.....	3
2.1 Obecná charakteristika SE	4
2.2 Pojem SE	5
2.3 Historický vývoj.....	8
3 SE v právní úpravě evropského práva.....	11
3.1 Prameny práva a systematika právní úpravy SE	11
3.2 Interpretace právní úpravy SE	17
3.3 Založení a vznik SE	17
3.4 Rozdílnost v právní úpravě České republiky a Slovenské republiky.....	23
3.5 Některé sporné otázky.....	27
4 Evropská společnost v praxi.....	30
4.1 Důvody založení evropské společnosti	30
4.2 Mobilita sídla evropské společnosti.....	33
4.3 Organizační struktura SE.....	34
4.4 Monistický systém	35
4.4.1 Působnost správního orgánu	36
4.5 Dualistický systém.....	37
5 Problematika přemístění sídla	39
6 Odpovědnost statutárních orgánů SE.....	42
7 Předmětná judikatura	47
6.1 Případ Daily Mail.....	47
6.2 Věc C 79/85 D.H.M. Segers vs. Bestuur van de Bedrijfsvereniging voor Bank- en Verzekeringwezen, Groothandel en Vrije Beroepen ze dne 10.7.1986.....	48
7 Evropská akciová společnost shrnutí.....	51
8 Budoucí směr vývoje úpravy evropské akciové společnosti	54
9 Závěr	56
10 Resumé	58
SEZNAM ZDROJŮ A POUŽITÉ LITERATURY	59

1 Úvod

Tato práce pojednává o tématu Postavení evropské akciové společnosti v systému evropského práva. Projekt evropské společnosti je v řadě ohledů unikátní a výjimečný. Z tohoto důvodu se právě stává předmětem výzkum této práce. Jeho uvedení do praxe postavilo Evropské společenství před řadu zajímavých otázek, na které by se mělo touto prací odpovědět. Jednalo se o legislativní spory, které trvaly přes třicet let. Zvolená koncepce a struktura úpravy se utvářela prakticky až v závěru legislativního procesu. Bylo potřeba zákonnou úpravu přijmout a jakmile byly vyřešeny některé zásadní otázky, tak již nebyl prostor zabývat se podrobnostmi, ale bylo přijato znění, jež bylo k dispozici. Svým způsobem je to nedostatek, který však obecně vyplývá z fungování Evropské unie. Do všech odborných témat se vtahují politické zájmy různých politiků, různých zemí, což je často ku škodě věci.

Evropská akciová společnost, v práci je dále nazývaná zkratkou SE, je nová forma právnické osoby, která zakládá nový prostor pro rozšíření jednotného vnitřního trhu Evropské unie. Evropská společnost je výsledkem dlouholeté trvající snahy o vytvoření nadnárodní formy obchodních společností v komunitárním právu, která má umožnit další těsnější integraci společného trhu a rozvoj základních svobod, zejména praktickou realizaci svobody pohybu a usazování. Zakotvení této formy evropské akciové společnosti v evropském právu přináší další krok na cestě k plné ekonomické integraci v Evropě a jak zní jedna z hlavních myšlenek přinést plnou konkurenceschopnost evropských společenství, které mají být tímto podstaveny na roveň velkým americkým a japonským koncernům a vytvářet jim konkurenci. Pro praktickou realizaci evropské akciové společnosti bylo podstatné přijetí Nařízení Rady 2157/2001

o statutu evropské společnosti, čímž mělo dojít k již zmíněné evropské integraci v rámci vnitřního trhu a přizpůsobení se trendům a podmínkám v globálním světě.

Jelikož se jedná o institut, který přesahuje hranice jednotlivých států, ale na druhé straně zasahuje do jejich právních řádů, byl vznik evropské společnosti, jak již bylo výše uvedeno spojen s těžkostmi, které se zjevně negativně podepsaly na celkovém konečném výsledku. Proces tvorby práva v tomto případě pokračuje ve fázi aplikace norem a jejich interpretace, kde nezastupitelnou roli bude hrát Evropský soudní dvůr. Tato nová forma právnické osoby byla implementována do národních právních řádů a tyto se musely vypořádat se specifickým postavením i úpravou, která se týká této problematiky. Pro vznik SE je velice důležitá rovněž svoboda usazování, která je těsně spjata s problematikou SE.

Práce se tedy dělí na kapitoly a podkapitoly, kde je pojednáno zejména o evropské společnosti v evropském kontextu, jak je evropská společnost ukotvena v evropském právu. Dále je zde věnována pozornost evropské společnosti v praxi, jak je možné společnost založit? Jedná se o právně jednoduchou věc? Jaký má založení evropské společnosti smysl a pod. práce pokračuje kapitolou, kde je rozebrána odpovědnost statutárních orgánů evropské akciové společnosti a předmětná judikatura k věci. V práci jsou uvedeny původní myšlenky, které se zabývaly SE jako formou společnosti, která bude stát přísně na nadnárodním právu a nebude do její činnosti vůbec zasahováno národními státy, což dopadlo ovšem jinak. Práce se zaměřuje na české právní prostředí, kde je bezesporu největší počet založených evropských společností, jedná se o extrémní číslo v rámci Evropské unie a společnosti jsou založeny primárně z jiného důvodu, než k přímému podnikání. Práce se věnuje v celku právní úpravě, jak tedy komunitární, tak národní a její využití v praxi.

2 Evropská akciová společnost v evropském kontextu

Hlavním cíle Evropského společenství (dále jen „ ES"), je vytvoření takového vnitřního trhu, jehož efektivní fungování zaručuje základní svobody, které se občanům Evropské unie poskytují a ze kterých mohou těžit všechny ekonomické subjekty, tedy jedná se o osoby fyzické i právnické. Pro podmínky podnikání obchodních společností poskytuje volný pohyb osob právo druhotně se usadit i v jiné zemi, než ve které jsou inkorporovány, tedy zapsány v obchodním rejstříku. Usazení znamená především zapojení se do hospodářského života členských států. Obchodní společnosti kteréhokoliv členského státu dává právo zřizovat na území jiného členského státu zastoupení, pobočky nebo dceřiné společnosti, aniž by musela žádat o předchozí povolení.

Evropská akciová společnost, označuje se rovněž zkráceně Evropská společnost (SE – Societas Europa - dále jen „SE"), je kapitálová obchodní společnost, která je založená na evropském právu, v nadnárodní formě. Tento projekt SE byl utvářen poměrně dlouhou dobu a jeho cílem bylo sblížení právní úpravy akciových společností v jednotlivých členských státech Evropské unie (dále jen „ EU“). Tento proces, kterým došlo k vytvoření společného evropského právního rámce, na jehož základě je vytvoření takovéto společnosti možné, je považován za ukončený přijetím nařízení Rady č. 2157/2001/ES, o stanovách evropské společnosti ze dne 8. Října 2001, kde ustanovení čl. 1 uvádí:

„ Předpokladem dotvoření vnitřního trhu a zlepšení, která to přinese v hospodářské a sociální oblasti v celém Společenství, je nejen odstranění překážek obchodu, ale také přizpůsobení struktur výrobních kapacit rozměrům Společenství. K tomu je nezbytné, aby společnosti, jejichž činnost není omezena na uspokojování pouze čistě místních potřeb, mohly plánovat a provádět reorganizaci svého podnikání v měřítku Společenství.“¹ Uvedeným nařízením, je členským státům EU umožněna úprava některých otázek, které jsou v nařízení uvedeny, odchylným způsobem. Následným důležitým právním předpisem je směrnice Rady č. 2001/86/ES. Tato směrnice doplňuje stanovy SE, které se týkají zaměstnanců.

Výše uvedené nařízení Rady č. 2157/2001/ES předpokládá základní způsoby vzniku SE. SE musí mít vždy sídlo na území EU a je povinna se řídit předpisy, které jsou obsaženy v evropském právu. Pokud se vyskytnou otázky, které evropské právo neupravuje, je v tomto případě směrodatné právo konkrétního členského státu EU.

SE je právnickou osobou, a to kapitálovou společností, která je povinna mít charakter akciové společnosti. Základní kapitál takovéto společnosti je rozvržen na akcie a musí činit nejméně 120 000,- EUR. EAS pokud jde o její vnitřní organizaci, tak ta se řídí již zmíněným Nařízením Rady č. 2157/2001/ES, svými stanovami a národními předpisy, které působí spíše podpůrně.

2.1 Obecná charakteristika SE

Evropskou akciovou společnost, jak jsme již uvedli ve zkratce SE a její založení v nadnárodní formě bylo tedy umožněno nařízením Rady č. 2157/2001/EC, o stanovách evropské společnosti. Toto nařízení patří mezi ta, která umožňují členským státům, aby některé v něm v něm výslovně uvedené otázky upravily odchylně, zejména pak podrobněji. M. Janků k tomuto uvádí: „ Koncepce SE patří mezi nejstarší návrhy, kterými se ES pokoušely o harmonizaci práva obchodních společností.“²

¹) Nařízení Rady č. 2157/2001/ES . [online] 2016 [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z:<
<http://www.zalozenise.cz/2014/01/zakon-narizeni-rady-es-c-21572001-o.html> >

²) JANKŮ, Martin. *Základy práva ES a EU*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2006. 209 s. Právo. ISBN 80-87071-01-8.

Za SE lze považovat takovou společnost, jejíž akcionáři jsou z několika členských zemí EU. SE tedy vznikne spojením několika již existujících akciových společností z různých členských zemí EU nebo může vzniknout ve formě holdingu, dále může být vytvořena jako dceřiná společnost, pokud zakládající subjekty pochází z různých členských zemí EU nebo popřípadě nově vzniklá společnost bude na území jiného členského státu, než kde je sídlo zakládajících společností. Samotnou existencí SE by mělo dojít k odstranění právních a technických hranic, která jsou právě dána existencí několika různých právních řádů členských zemí EU. Další cíl je rovněž zapojení zaměstnanců do fungování SE, tak aby byla stanovena jejich úloha, jejich místo při jejím řízení.

Základní jmění je stanoveno na 120 000,- EUR a je rozloženo na akcie. SE se řídí nařízeními Rady, jejími stanovami, pokud nařízení připouštějí odchylku, dále pak též právem platným ve státě sídle SE. SE se registruje ve státě svého sídla, do určeného obchodního rejstříku. V zápisu se uvede dodatek, že se jedná o SE. Společnost nabude právní subjektivity okamžikem takovéto registrace. Vznik i zánik SE se oznamuje v Úředním listu EC. (*pozn. protože ČR není členem měnové unie, vyjadřuje se základní kapitál u SE i v korunách dle přepočítacího koeficientu (kurzu), kterým je kurz Kč/EUR k poslednímu dni měsíce předcházejícího založení*).³

2.2 Pojem SE

Evropská společnost představuje historicky druhou z nadnárodních forem obchodních společností, jejich úprava vychází přímo z komunitárních předpisů, které proto lze ve srovnatelné podobě zakládat na celém území EU.

Základ právní úpravy SE tvoří již zmíněné nařízení rady ES č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001, o statutu evropské společnosti, ve znění nařízení Rady ES č. 885/2004 ze dne 26. dubna 2004, kterým se z důvodů přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska upravují nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 2003/2003,

³) Založení evropské společnosti. [online] 2016 [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z:<
<http://www.notar-jihlava.com/sites/default/files/zalozeni-evropske-spolecnosti.pdf> >

nařízení Rady ES č. 1334/2000, č. 2157/2001, č. 152/2002, č. 1499/2002, č. 1500/2003, č. 1798/2003, dále rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1719/1999/ES, č. 1720/1999/ES, č. 252/2000/ES, č. 508/2000/ES, č. 1031/2000/ES, č. 163/2001/ES, č. 2235/2000/ES a č. 291/2003/ES a rozhodnutí Rady č. 1999/382/ES, č. 2000/821/ES, č. 2003/17/ES a 2003/893/ES v oblasti volného pohybu zboží, práva obchodních společností, zemědělství, daní, vzdělávání a odborné přípravy, kultury a audiovizuální politiky a vnějších vztahů.⁴ Ustanovení, výše uvedených právních předpisů, jsou přímo aplikovatelná v jednotlivých členských zemích, a to ode dne účinnosti.

Co se týče názvu společnosti, převažuje v nařízení o SE sousloví „evropská společnost a jak již bylo výše uvedeno tak z jeho latinského názvu se odvinula zkratka SE, kterou evropské společnosti připojují k firmě jako obligatorní, tedy povinný dodatek, což je zakotveno v ustanovení čl. 11 odst. 1 Nařízení o SE (dále jen „NoSE“). Vypovídací hodnota názvu společnosti je ovšem sama o sobě nízká, zvláště není-li SE jedinou formou evropské obchodní společnosti. Evropské hospodářské zájmové sdružení⁵ představuje rovněž evropskou společnost svého druhu a totéž rovněž platí o evropském družstvu.⁶

Co se týče České republiky dle ustanovení čl. 3 NoSE a k tomu navazující § 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“), je tedy SE svojí povahou právnická osoba, která je tedy upravena právem Evropských společenství a zvláštními právními předpisy. Charakteristika v mnohém odpovídá české akciové společnosti. Základní kapitál je rozvržen do akcií a výše upsaného základního kapitálu musí činit nejméně 120 000,- EUR, jak již bylo výše uvedeno. Ty členské státy, které doposud nevstoupily do fáze č. 3, evropské hospodářské a měnové unie, to znamená, že doposud nepřijaly jednotnou měnu euro, mohou, jak již bylo rovněž výše řečeno, umožnit vyjádření základního kapitálu a zpracování a zveřejnění účetní uzávěrky v národní měně.

⁴) zdroj - DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

⁵) nařízení Rady č. 2137/85 o vytvoření evropského zájmového sdružení

⁶) Nařízení Rady ES č. 1435/2003 o statutu evropské družstevní společnosti

Český zákonodárce této možnosti využil a jestliže má SE sídlo na území České republiky, tak základní kapitál SE musí být vyjádřen, rovněž účetní závěrka a konsolidovaná účetní závěrka zpracovaná a zveřejněná v českých korunách. Nevylučuje to však možnost SE uvádět údaje o základním kapitálu a pracovat a zveřejňovat účetní závěrku nebo konsolidovanou účetní závěrku rovněž v eurech.

Dále k této problematice můžeme říci následující, jak uvádí M. Doleček: „*Postavení SE v národních právních řádech je výslovně upraveno v čl. 10 NoSE, dle kterého se k SE v každém členském státě přistupuje tak, jako by se jednalo o akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve kterém má sídlo. Tímto je vyjádřen zákaz diskriminace.*“⁷ V mnoha oblastech tak bude SE v každém členském státě považována ze obecnou, běžnou akciovou společnost. Bude např. jistě moci podnikat ve všech dostupných oblastech, ve kterých je oprávněna podnikat běžná národní akciová společnost a dále rovněž za stejných podmínek obchodovat svoje cenné papíry.

SE je konstruována jako nadnárodní společnost. Prvek nadnárodnosti je zřejmý zejména v procesu založení SE. Tento proces má specifická omezení. Předpokladem pro založení SE je vždy již nějaká stávající podnikatelská struktura, která přesahuje hranice jednoho členského státu EU. Aby došlo k naplnění mezinárodního atributu SE, tak NoSE požaduje, aby zakladatelé SE byli podřízeni rozličným právním režimům uvnitř EU, popřípadě aby měli v odlišném právním režimu dceřinou společnost nebo organizační složku.

Konkrétní způsob založení SE je taxativně vymezen v čl. 2 NoSE, z jehož ustanovení vyplývá i okruh subjektů, které se mohou na zakládání SE podílet. Vždy se musí jednat o právnické osoby, které jsou založené podle práva některého státu EU, které mají skutečné i zapsané sídlo v EU. M. Doleček dále uvádí: „*Okruh přípustných právních forem zakladatelů se však mění v závislosti na způsobu založení, od jednoznačně nejširší množiny v případě zakládání dceřiné*

⁷) DOLEČEK, Marek. BusinessInfo.cz. *Nadnárodní formy společností. Evropská akciová společnost*. 2014. [online] 2016 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z:<
<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nadnarodni-formy-spolecnosti-ppbi-51141.html#!&chapter=3>>

*SE až po jedinou přípustnou formu v případě SE zakládané fúzí nebo přeměnou akciové společnosti."*⁸

2.3 Historický vývoj

Myšlenka jednotně upravené, veskrze nadnárodní formy obchodní společnosti, jež byla v téže podobě k dispozici podnikatelů, ve všech členských státech ES, je stará jako samo ES, možná ještě i straší. První úvahy o této formě podnikání spadají až do 20tých let, 20. století. Jedná se samozřejmě o zcela jiné politické a právní prostředí, než v současné EU. Pokud se budeme zabývat vztahem k ES, tak nápad byl oživen v roce 1959, ve Francii, na 57. národním kongresu notářů. Francouzský notář Thibiérg přednesl přednášku na téma „Akciová společnost evropského typu“. První neoficiální návrh existoval již v roce 1966 a pocházel z návrhu prof. Pietra Sanderse. Oficiální návrh nařízení o SE, který byl inspirovaný zmíněným dílem prof. Sanderse, předložila Evropská komise poprvé v roce 1970 (srov. Úřední věstník ES č. C 124 z 10. října 1970, str. 1 - 55). Další návrh následoval v roce 1975. Na svojí dobu se jednalo o pozoruhodné dokumenty. Jak uvádí J. Dědič: „*Radě se předkládal průkopnický projekt usilující o vytvoření čistě nadnárodní úpravy obchodní společnosti, která by se zcela oprostila od vazeb na právo společností v jednotlivých členských státech a čerpala takřka výlučně z ustanovení komunitárního práva.*“⁹

SE se měla řídit stejnými pravidly, a to ať již bylo její sídlo kdekoli na území Společenství. Společnost, která všude založená např. v Paříži, či Londýně, se tak měla co se týče náležitostí založení, co se týče organizace vnitřních poměrů, vztahů mezi orgány atd. shodovat se společností, která bude

⁸) DOLEČEK, Marek. BusinessInfo.cz. *Nadnárodní formy společností. Evropská akciová společnost*. 2014. [online] 2016 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z:<
<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nadnarodni-formy-spolecnosti-ppbi-51141.html#!&chapter=3>>

⁹) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

vytvořena např. v německém Stuttgartu. Původně se národní právo na vznik SE vůbec použít. Otázky, které nebyly výslovně upraveny se měli řídit podle zásad, ze kterých vycházelo příslušné nařízení. Pokud by jich nebylo, mělo se postupovat podle zásad společných všem národním úpravám společností. Jak dále uvádí J. Dědič: „*Tomuto odpovídala relativní komplexnost navrhované reglementace zahrnující např. též základy koncentrovaného práva podle německého vzoru, podrobné vymezení systému řízení a správy společnosti (předpokládal se výhradně dualistický model řízení), včetně otázek podílu zaměstnanců na tomto řízení (zástupci zaměstnanců měli tvořit jednu třetinu dozorčí rady), úpravu základního kapitálu apod.*“¹⁰ Záměrné přetrhání vazeb na jednotlivé členské státy v případě SE a na jednotlivé právní řády členských zemí, se projevilo i v tom, že se uvažovalo o založení obchodního rejstříku při Evropském soudním dvoru, do kterého by se SE zapisovaly. „*Právní doktrína hovořila o úsvitu skutečného evropského práva obchodních společností, o revoluci v dosavadním pojetí.*“¹¹

Jistá míra pokrokovosti, legislativní invence a zejména úsilí o další podrobnosti podoby SE se ovšem, staly projektu osudným, jak bylo naznačeno v úvodu. Členské státy, přesvědčeny o přednostech své koncepce akciového práva, ale rovněž z obavy před nežádoucí konkurencí této formy podnikání, která přechází ze systému komunitární úpravy jejich národním řádům, hodlaly SE co nejvíce přiblížit vlastním představám o optimální organizaci akciové společnosti. Základní odlišnosti se tedy nepodařilo překlenout.

Nový impuls k jednání přinesla zpráva tzv. Ciampiho skupiny z roku 1995.¹² Jak uvádí J. Dědič: „*zdůraznila nezbytnost formy SE pro evropské hospodářství a završení utváření vnitřního trhu.*“¹³ Potenciální úspory, jenž by tato forma podnikání mohla podnikatelům přinést, zejména díky zjednodušení struktury správy a řízení, tato výše uvedená zpráva vyčíslila na cca 30 mld. euro

¹⁰) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

¹¹) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

¹²) pozn. autora - jednalo se o poradní skupinu v otázkách konkurenceschopnosti, která byla vedena Carlem Ciampim, bývalým italským ministerským předsedou a guvernérem italské centrální banky.

¹³) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

ročně. Důležitou roli sehrál rovněž tlak významných podnikatelských skupin, např. British Petroleum, který na počátku devadesátých let trvale deklaroval zájem o SE.

S těmito novými argumenty vyrazila Evropská komise do nové ofenzívy. Východiskem se stal výsledek porad expertní skupiny, která byla svolaná v roce 1996 a týkala se otázek participace zaměstnanců. vedení skupiny se ujal Etienne Davignon, bývalý místopředseda Evropské komise. V oblasti participace byl navržen kompromis, který byl primárně založený na procesu vyjednávání míry participace v každém jednotlivém konkrétním případě. Teprve pokud by toto jednání selhalo, mělo přijít na řadu podpůrná komunitární úprava. Jistá míra participace zaměstnanců však měla být obligatorně určena pro každou SE. Promítnutí tohoto kompromisu do návrhu směrnice o SE umožnilo obnovit v roce 1998 jednání v Radě. Okamžitý výsledek však dosažen nebyl. Kompromis dostatečně neuspokojil žádnou ze stran sporu. Státy, které mají vysokou míru participace odmítli liberální požadavky podpůrných ustanovení, na druhé straně u států s nízkou nebo nulovou participací neprošel návrh na obligatornost alespoň nějaké formy participace zaměstnanců na řízení SE. Až ve dnech 7. a 8. prosince 2000, na zasedání Evropské rady v Nice, se podařilo překonat zásadní rozpory a došlo k dosažení politické dohody ohledně textu nařízení o SE a navazující směrnice o SE. Formálně byly texty obou předpisů stvrzeny dne 8. října 2001. Za klíčový zlom na cestě k SE však bývá označován summit v Nice z roku 2000. Výsledkem „ třicetileté války“ o SE je dle J. Dědiče: „ *hybridní forma obchodní společnosti, kříženec komunitárního práva a rozdílných národních právních řádů.*“¹⁴

¹⁴) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

3 SE v právní úpravě evropského práva

M. Pospíšil uvádí: „ *Evropská společnost je jediným typem kapitálové obchodní společnosti, kterou může založit osoba z členského státu Evropské unie, a to s působností po celém území Evropské unie. Evropskou společnost lze zakládat volně na celém území EU.*“¹⁵

3.1 Prameny práva a systematika právní úpravy SE

Statut SE je upravený nařízením Rady č. 2157/2001 o statutu SE. Dalším základní pramenem SE je směrnice Rady č. 2001/86, který řeší úpravu zapojení zaměstnanců do řízení a kontroly SE.

NoSE jako pramen práva je na rozdíl od směrnice, přímo účinné. Přesto se však předpokládá přijetí zvláštních národních právních předpisů, které se zabývají především otázkami určitého technického charakteru. Uvedené NoSE umožňuje, aby členské státy upravily jednotlivé otázky přísněji nebo naopak mírněji. Právní úprava SE nijak neřeší otázky, které souvisejí s daňovou problematikou, soutěží, konkurzní otázky a otázky práva duševního vlastnictví.

¹⁵) POSPÍŠIL, Michal. Aplikované právo 1/2006. *Evropská společnost*. [online] 2016 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: < <http://www.aplikovanepраво.cz/clanky-pdf/46.pdf> >

Právní úprava SE má umožnit provedení rychlé restrukturalizace podniku na evropské bázi, provedení nadnárodních fúzí společností z rozličných členských států EU a vytváření holdingových struktur. SE by měla být schopna podnikat na území celé EU na základě jednotných právních norem a jednotného systému řízení.

SE je rovněž podle svých aktuálních podnikatelských potřeb schopna se operativně přesunout, tedy svoje sídlo z jednoho členského státu EU do jiného, přičemž nemusí dojít k likvidaci stávající společnosti a ke vzniku jiné.

Systém předpisů, které jsou aplikovatelné na SE je dosti značně komplikovaný. Jejich vzájemný vztah a hierarchii nastiňuje ustanovení čl. 9 NoSE. V souladu s tímto ustanovením, se na SE použijí postupně následující ustanovení.

- 1) nařízení o SE,
- 2) stanov konkrétní SE v rozsahu, v jakém to připouští nařízení o SE,
- 3) národního práva v členském státu, ve kterém má SE zapsané sídlo, pokud se tato ustanovení specificky váží k SE v otázkách, jejichž specifickou úpravou pro SE v národním právu připouští nařízení o SE,
- 4) národního práva v členském státu, ve kterém má SE zapsané sídlo, jež se použijí na akciové společnosti, a
- 5) stanov konkrétní SE ve stejném rozsahu, v jakém je to přípustné podle národního akciového práva v členském státu, ve kterém má SE zapsané sídlo.

ad1) Ustanovení čl. 9, odst. 1, písm. a) NoSE prohlašuje za základní pramen úpravy SE nařízení o SE. Nadřazenost ostatním pramenům práva, zejména národním právním předpisů, plyne z principu přednosti komunitárního práva, před národním. Výklad nařízení o SE musí respektovat ustálené způsoby a metody interpretace, ale rovněž svébytnou terminologii evropského práva. V konečné instanci může ustanovení o nařízení o SE vyložit pouze Evropský soudní dvůr.

Judikaturu Evropského soudního dvora k výkladu nařízení o SE je potřeba bedlivě sledovat bez ohledu na to, ve kterém členském státě vznikl předmětný spor. Samo nařízení o SE je ovšem pouze sekundárním pramenem komunitárního práva. Nad tímto sekundárním pramenem stojí předpisy primárního evropského práva.

Nařízení o SE obsahuje řadu hmotněprávních i kolizních norem práva společností. Ustanovení první hlavy upravují vybrané obecné otázky a především přemístění sídla SE (srov. čl. 8 NoSE). Druhá hlava podrobně pojednává o jednotlivých způsobech založení SE. Nejobsáhlejší je úprava založení SE nadnárodní fúzí (srov. čl. 17 a čl. 31 NoSE) a založení evropské holdingové společnosti (srov. čl. 32 a 34 NoSE). Hlava třetí zakotvuje právní normy, které se týkají organizační struktury SE. Čtvrtou hlavu tvoří pouze dvě ustanovení, které se týkají účetnictví SE. V páté hlavě je soustředěna právní úprava zrušení, likvidace a insolvence. Hlava šestá obsahuje přechodná ustanovení a hlava sedmá závěrečná ustanovení. V některých případech NoSE odkazuje přímo na národní akciovou úpravu té které otázky, i když, jak již bylo uvedeno, původní myšlenka o SE vůbec nepočítala s použitím národního práva, při vzniku SE. Mělo se jednat o jednoznačně supranacionální koncept, který však pro politické reprezentace jednotlivých členských států byl nepřijatelný. Toto se ostatně dotýká i mnoha dalších původních myšlenek, které se objevily zejména v dobách zakládání ES.

Např. ustanovení čl. 5 NoSE výslovně uvádí, že pro základní kapitál SE, jeho zachování a změny, a rovněž akcie, dluhopisy a ostatní podobné cenné papíry platí předpisy, které by se vztahovaly na akciovou společnost se sídlem v členském státě, ve kterém má společnost zapsané sídlo. Další podobné odkazy lze nalézt např. v čl. 47 NoSE, který se týká problematiky překážek výkonu funkce člena orgánu SE apod. Zde se jeví jako sporné, jaký význam přisuzovat takovým přímým odkazům. Pokud by takové odkazy zmíněny nebyly, bylo by v otázce aplikovatelnosti národních předpisů akciového práva dospěno k jednotnému závěru, a to na základě ustanovení čl. 9 odst. 1, písm. c) bod ii) NoSE, tedy, že SE se řídí právními předpisy členského státu, jenž by se vztahovaly na akciovou společnost, která je založená v souladu s právem členského státu, ve kterém má SE sídlo.

Jak uvádí J. Dědič: „ *Národní akciové právo se použije všude tam, kde NoSE nedává ani cestu interpretace řešení určitého problému, ani neobsahuje zmocnění, aby problém odstranili zakladatelé či akcionáři SE ve stanovách.*“¹⁶

ad 2) Na předchozí pojednání právě navazuje ustanovení čl. 9 odst. 1, písm. b) NoSE, kde je uvedeno, že SE se dále řídí svými stanovami, je-li to v nařízení výslovně stanoveno. Z této formulace plynou dva důležité závěry. Předně uvedené ustanovení vyjadřuje zásadu kogentnosti úpravy, která je obsažená v NoSE. Tedy stanovy SE se mohou od jednotlivých článků NoSE odchýlit právě pouze v případech, kterých je NoSE výslovně připuštěno. Pokud by došlo k rozporu stanov s NoSE v jiných případech, vedlo by to k neúčinnosti a zřejmě také k neplatnosti odchylné právní úpravy ve stanovách SE. Druhý závěr je, že jestliže NoSE explicitně dovolí, aby stanovy nějakou konkrétní záležitost upravily, tak má příslušný článek NoSE přednost před ustanoveními národního práva, které je aplikovatelné na SE, i když jsou tyto ustanovení kogentní.

ad 3) V souladu s ustanovením čl. 9 odst. 1 písm. c), bod i) NoSE podléhají záležitosti, které nařízením neupravuje, přednostně právním předpisům národního práva toho členského státu, ve kterém má SE zapsané sídlo a které jsou přijaty speciálně pro SE. Pokud jsou otázky o SE upravené NoSE pouze z části, tak se národními předpisy řídí v těch aspektech, které nařízení neřeší. Národní členský stát tedy může vytvořit pro SE zvláštní soubory právních norem, které však nejsou neomezeny. V tomto převažuje názor, který rovněž uvádí J. Dědič, „ *Členský stát může k tvorbě takových předpisů přikročit, jen je-li k tomu v nařízení SE výslovně zmocněn.*“¹⁷ tam, kde takové oprávnění chybí, tak čl. 9 odst. 1 písm. c) bod ii) NoSE přímo na národní akciové právo, aniž by měl členský stát možnost upravit danou problematiku pro SE odchýlně od vlastního akciového práva. Zde se projevuje snaha o to, aby SE se přiblížila národní akciové společnosti a zároveň zde existuje obava, aby členské státy nemohly tuto formu podnikání znevýhodnit oproti klasické akciové společnosti např. neúměrnými požadavky na její strukturu, organizaci atd. O tomto svědčí rovněž ustanovení čl. 10 NoSE, které zakazuje jakoukoliv formu diskriminace SE oproti národním akciovým společnostem.

¹⁶) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

¹⁷) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

Specifickou právní úpravu SE soustředí tedy většina členských států do „zvláštních zákonů.“ Zpravidla se označují jako zákony o Evropské společnosti resp. zákony k provedení ustanovení NoSE. V některých státech tyto zákony rovněž řeší problematiku participace zaměstnanců na řízení SE, viz např. český nebo slovenský prováděcí zákon.

Německý prováděcí zákon o SE se např. skládá ze dvou článků, které představují samostatné právní předpisy. První článek provádí ustanovení NoSE (SE-Ausführungsgesetz, SEAG), druhý článek transponuje do německého práva ustanovení směrnice o SE (SE-Beteiligungsgesetz, SEGB).¹⁸

Rakouský prováděcí zákon obsahuje jak zákon o statutu SE (SE – Gesetz, SEG), tak novelu řadu další předpisů rakouského práva, včetně akciového zákona. Participace zaměstnanců byla v Rakousku vyčleněna do samostatného zákona.¹⁹

ad 4) Vliv národního akciového práva, ve státu, kde má SE sídlo je dle mého názoru významný. Samo NoSE odkazuje v řadě otázek přímo na národní akciovou úpravu ve státě sídla SE. Odkaz na tuto úpravu členské státy využívají při naplňování zmocnění k přijetí specifické úpravy pro SE. Výjimku tvoří několik málo institutů NoSE, které jsou upraveny relativně komplexně.

Jedná

se např. o přemístění sídla z jednoho členského státu do druhého. Těžiště významné části úpravy aplikovatelné na SE spočívá v souladu s ustanovením čl. 9 odst. 1, písm. c) bod ii) NoSE v národním akciovém právu.

Zvláštní problém, který je v zahraniční literatuře poměrně hojně diskutován, se týká otázky, zda odkazy na národní právo obsažené v textu NoSE směřují výlučně k příslušné hmotněprávní úpravě., nebo zda zahrnují také národní kolizní normy²⁰ mezinárodního práva společností. Dle J. Dědiče, se názory na danou otázku různí. „ *Závěr, který vylučuje aplikaci kolizních norem použitelného národního práva poukazuje mimo jiné na potřebu identifikovat*

¹⁸) Spolková sbírka zákonů, část I., částka 73. – Zákon byl přijat dne 22. Prosince 2004 a publikován byl dne 28. Prosince 2004. Oba právní předpisy nabyly účinnosti dnem vyhlášení.

¹⁹) Spolková sbírka zákonů, publikováno pod č. 67/2004 ze dne 24. Června 2004.

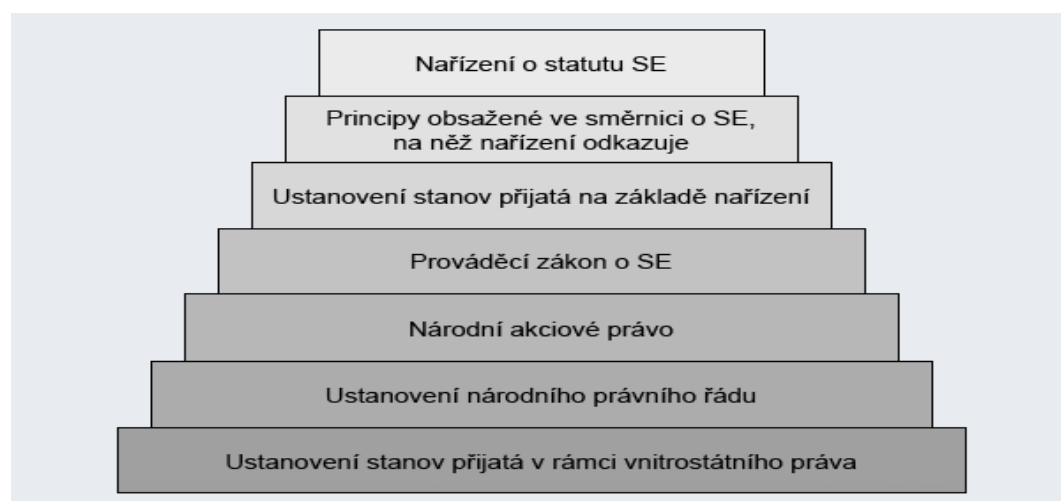
²⁰) pozn autora - právní normy, které stanoví, kterým právním řádem se bude určitá právní otázka řídit

jediné národní právo, podle kterého se posoudí všechny záležitosti konkrétní SE.“

21

ad 5) Na posledním místě, v systému právních norem, které je možno aplikovat na SE, je ustanovení stanov konkrétní SE. Toto je zakotveno v ustanovení čl. 9 odst. 1, písm. c) bod iii) NoSE. Tato se však uplatní pouze v rozsahu, v jakém to připouští právní úprava akciových společností ve státu, ve kterém má SE sídlo.

Graf č. 1 - Přehled právních předpisů aplikovatelných na SE v sestupném pořadí

Zdroj: DOLEČEK, Marek. BusinessInfo.cz.

²¹) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

3.2 Interpretace právní úpravy SE

V návaznosti na předchozí podkapitolu je potřeba uvést systém a zásady interpretace pramenů práva, nebo-li právní úpravy SE. Jelikož část právní úpravy SE má svůj původ v komunitárním právu, přináší toto zcela jiný kontext a metody interpretace této úpravy. „*Evropské právo je samostatný, nezávislý právní systém, který je nejdůležitějším prvkem evropské integrace. Specifickým znakem Evropského práva je přímá účinnost jeho pramenů v členských státech. Tuto přímou účinnost umožňují ústavy a ostatní legislativa jednotlivých států Unie. Byla též potvrzena v rozsudcích Evropského soudního dvora, které mají pro interpretaci evropského práva zásadní význam.*“²²

Nařízení jsou přímo závazná a aplikovatelná ve všech členských státech EU. Z nařízení vznikají povinnosti jak členským státům, tak fyzickým i právnickým osobám na jejich území. Podle J. Dědiče: „*Ustanovení nařízení o SE tedy vyvolává bezprostřední účinek jak v rovině vertikální, tedy vztah fyzická či právnická osoba versus stát, tak v rovině horizontální, tedy vztahy mezi fyzickými a právnickými osobami odlišnými od státu mezi sebou.*“²³

Vzhledem k tomu, že o SE a její vznik je zřejmý zájem, je potřeba upozornit, že interpretace podstatné části úpravy o SE se bude řídit jinými pravidly, než jaká jsou běžná z národního práva. V tomto kontextu je potřeba upozornit na zvláštnosti, které plynou z úpravy práva evropské společnosti. „*Jak vyplývá s judikatury Evropského soudního dvora, představuje komunitární právo nový a do značné míry autonomní právní řád, oddělený od národního práva, který disponuje vlastní terminologií.*“²⁴, jak uvádí J. Dědič.

3.3 Založení a vznik SE

Navzdory značné flexibilitě, kterou disponuje úprava evropského práva ohledně SE v některých otázkách, jako např. přemístování sídla z jednoho

²²) Legal Partners. Evropské právo. [online] 2016 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z:<
<http://www.legalpartners.cz/pojmy/evropske-pravo-advokat-advokatni-kancelar-pravni-firma>>

²³) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

²⁴) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

členského státu do druhého, tak na jiných místech vykazuje NoSE silně rigidní prvky.

NoSE zakotvuje soubor omezení, která se projevují v procesu založení SE, které je potřeba respektovat. Jedná se konkrétně o:

- 1) Omezení na straně subjektů, které se smějí zúčastnit založení, resp. které je mohou iniciovat.
- 2) Omezení, pokud jde o způsoby založení SE
- 3) Omezení v podobě požadavku na tzv. nadnárodní prvek v procesu založení evropské společnosti
- 4) Omezení, pokud jde o umístění sídla zakládané SE

ad 1) Nařízení o SE u každého způsobu založení SE, podrobně specifikuje, které subjekty, co se týče právní formy smějí SE založit daným způsobem, nebo-li jak se na založení podílet nebo jej iniciovat. Zásadně se vždy musí jednat o právnické osoby, vybraných forem. Fyzické osoby, co by přímý zakladatelé, mohou vystupovat je u zakládání holdingové SE. U jednotlivých zakladatelů musí být většinou splněna podmínka, že byly založeny podle práva některého z členských států EU a jejich zapsané i skutečné sídlo leží v EU. Je však možná odchylka v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 5 NoSE, kde se jedná o to, že se na založení SE, jejíž sídlo má ležet na území EU, může podílet společnost nebo společnosti, které mají správu mimo EU, pokud jsou splněny alespoň dvě další podmínky, to jest společnost je založena podle práva některého členského státu EU a má registrované sídlo v témže státě. J. Dědič k této problematice uvádí: „*Tato mimo unijní společnost však musí mít trvalý a efektivní vztah k ekonomice státu, jehož právem se řídí.*“²⁵ Výše uvedené jisté omezení o tom, že zakladatelem SE mohou být pouze evropští zakladatelé, neznámá, že by SE neměla být dostupná investorům a akcionářům mimo EU. U holdingové SE, mohou již od začátku vystupovat jako zakladatelé libovolné subjekty a je lhostejné, kde mají své sídlo. Rovněž tak, pokud bud SE vznikat fůzí, tak jejími akcionáři mohou být od prvopočátku např. investoři z USA.

²⁵) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

Ta skutečnost, že fúzovat mohou pouze akciové společnosti, které mají sídlo v některém státě EU, nevypovídá nic o tom, kdo jsou akcionáři zúčastněných společností.

ad 2) NoSE zásadně nepřipouští, aby SE byla založena tzv. na zelené louce a libovolnými zakladateli. Založit SE je možné formálně pouze v rámci reorganizace vybraných existujících forem podnikání. U každého jednotlivého způsobu založení, které jsou taxativně vymezeny v ustanovení čl. 2 a 3 NoSE, je potřeba zvlášť sledovat, které formy společností, se mohou zúčastnit a jaké další předpoklady musejí být naplněny.

K této problematice je uvedena následující tabulka č. 1, která uvádí přehled jednotlivých způsobů založení SE, včetně požadavků, které musí být splněny.

Tabulka č. 1 - Přehled jednotlivých způsobů založení SE, včetně požadavků, které musí být splněny

Způsoby založení SE	Právní formy společností, které se mohou podílet na zakládání SE	Požadavky týkající se sídla a správního ústředí zúčastněných společností	Nadnárodní prvek
Založení SE fúzí	<ul style="list-style-type: none"> - Akciové společnosti uvedené v příloze I, nařízení o SE - Evropské společnosti 	- Společnosti založené podle práva členského státu, které mají sídlo a správní ústředí ve Společenství	- Nejméně dvě společnosti podléhají právním předpisům různých členských států
Založení holdingové SE	- Akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze	- Společnosti, jejichž správní sídlo se nenachází ve Společenství, jsou-li založené podle	- Nejméně dvě společnosti se řídí právem různých

	II nařízení o SE - Evropské společnosti	práva členského státu, mají v tomtéž členském státě sídlo a mají skutečnou a trvalou vazbu na hospodářství členského státu	členských států - mají alespoň dva roky dceřinou společností řídicí se právem jiného členského státu nebo pobočku nacházející se na území jiného členského státu
Založení dceřiné SE	- Společnosti ve smyslu čl. 48 odst. 2 SES (dnes čl. 54 SFEU) - Jiné veřejnoprávní nebo soukromoprávní právnické osoby - Evropské společnosti		
Založení SE změnou z akciové společnosti	- Akciové společnosti		- Společnost má nejméně dva roky dceřinou společností řídicí se právem jiného členského státu

Zdroj: DOLEČEK, Marek. BusinessInfo.cz.

Pokud výše uvedenou tabulku budeme dále komentovat a ukazovat příkladech, tak výše uvedené ustanovení NoSE umožňuje čtyři cesty jak je možné založit SE:

- a) sloučení,
- b) holding,
- c) založení dceřiné společnosti,
- d) přeměna akciové společnosti vytvořené dříve podle národního právního řádu.

K výše uvedeným bodům M. Janků uvádí: „*Založení pomocí sloučení je možné u akciových společností z různých členských států, založení cestou vytvoření holdingu je přípustné pro akciové společnosti, pokud jsou registrovány u různých členských států nebo mají pobočné závody v jiném členském státě než je*

*jejich sídlo. Založení dceřiné společnosti je umožněno za stejných podmínek i jiným subjektům založených podle soukromého či podle veřejného práva. "*²⁶

ad a) Sloučením nebo-li fúzí dvou či více akciových společností nebo SE, které jsou založeny podle práv členských států EU a mají tedy zapsané sídlo i hlavní správu v EU. Podmínka je, že alespoň dvě z uvedených společností se řídí právem různých členských států EU.

SE může vzniknout například fúzí dvou českých a jedné slovenské akciové společnosti a to buď fúzí splynutím, což znamená že zúčastněné společnosti zaniknou a vznikne nový právní subjekt, tedy SE, která bude mít sídlo např. v Bratislavě, ve Slovenské republice a přejde na ní jmění zanikajících společností., nebo dále sloučením, což znamená, že české akciové společnosti zaniknou, jejich jměním přejde na slovenskou společnost v Bratislavě, která se ke dni zápisu fúze do slovenského obchodního rejstříku přemění na SE se sídlem na Slovensku. Takto vzniklá slovenská SE může dále např. fúzovat s další, např. německou společností. Tato fúze by se po té řídila NoSE. Pokud by však slovenská SE následně fúzovala s jinou slovenskou společností, použilo by se na fúzi výlučně ustanovení slovenského národního práva.

ad b) Holdingová společnost, která je nad dvěma či více stávajícími akciovými společnostmi nebo SE nebo společnostmi s ručením omezeným, které byly, jak je již zmíněnou podmínkou, založeny v souladu s právem některého s členských států a sídlo i hlavní správu mají zapsanou v EU. Další podmínkou je, že alespoň dvě z nich byly založeny podle práva různých členských států EU nebo mají alespoň dva roky dceřinou společností, která se řídí právem jiného členského státu, či organizační složku podniku, která je umístěna na území jiného členského státu, než je stát, jehož právem se řídí.²⁷

J. Dědič k tomuto uvádí: „ *Holdingovou SE lze založit např. tak, že společníci dvou českých společností s ručením omezeným vloží své podíly v těchto společnostech do SE, kterou za tímto účelem založí, aby se stala prostředníkem jejich ovládnání těchto společností s ručením omezeným. To vše jen*

²⁶) JANKŮ, Martin. *Základy práva ES a EU*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2006. 209 s. Právo. ISBN 80-87071-01-8.

²⁷) Holdingová SE, čl. 2 odst. 2 NoSE, společně s přílohou č. II.

za předpokladu, že obě z uvedených společností s ručením omezeným, podíly na nichž budou vloženy do holdingové SE, měla alespoň dva roky dceřinou společností, která se řídí právem jiného členského státu, nebo organizační složku podniku umístěnou na území jiného členského státu EU." ²⁸ Holdingovou SE mohou založit libovolné fyzické i právnické osoby bez ohledu na svojí státní příslušnost, a to včetně příslušnosti k nečlenskému státu EU. Rovněž volba sídla holdingové společnosti není určována ničím jiným, než předpokladem vymezeným v ustanovení čl. 7 NoSE, tedy není rozhodující, ve kterém státě sídlí budoucí dceřiná společnost SE, jež má ovládat, ani kde mají sídlo budoucí akcionáři nebo společníci.

ad c) Dceřinou společností alespoň dvou společností, včetně SE, ve smyslu ustanovení původního čl. 48 Smlouvy o ES, dnes čl. 54 Smlouvy o fungování EU, které byly založeny podle práva některého z členských států EU a sídlo a hlavní správu mají zapsané v EU, a pokud alespoň dvě z nich jsou založeny podle práva různých členských států nebo mají nejméně dva roky dceřinou společností, která se řídí právem jiného členského státu, či organizační složku podniku umístěnou na území jiného státu EU, než je stát, jehož právem se řídí. ²⁹

Dceřinou SE by mohly založit dvě libovolné společnosti, jejichž sídlo leží na území různých členských států nebo které mají sice sídlo na území téhož členského státu EU, podmínkou nadnárodního prvku ovšem obdobně jako u holdingové společnosti, naplňují skrze nejméně dvouletou sekundární přítomnost na zahraničním trhu jiného členského státu EU.

ad d) Přeměnou akciové společnosti, která je založená podle práva některého z členských států EU, leží-li zapsané i skutečné sídlo na území EU, pokud má alespoň dva roky dceřinou společností, která se řídí právem jiného členského státu. ³⁰

²⁸) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

²⁹) čl. 2 odst. 3 NoSE - dceřiná, též joint-venture evropská společnost

³⁰) čl. 2 odst. 4, NoSE

SE by tak mohla například vzniknout přeměnou české akciové společnosti, která má alespoň dva roky dceřinou společnost, která se řídí slovenským národním právem.

ad 3) Je zřejmé, že primární způsoby zakládání SE předpokládají existenci tzv. nadnárodního prvku. Ten se tedy projevuje jednak v to, že SE lze založit pouze tehdy, pokud nejméně dvě ze zakládajících společností sídlí na území různých členských států EU nebo sice na území téhož členského státu EU a nadnárodní prvek zajišťuje skutečnost, že alespoň dvě z nich mají po dobu dvou let dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu než tyto společnosti, popřípadě mají organizační složku na území jiného členského státu. Rovněž tak k přeměně národní akciové společnosti může dojít za předpokladu, že transformující společnost měla nejméně dva roky dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu EU.

ad 4) J. Dědič k tomuto uvádí: „*Jak již bylo uvedeno, ponechává NoSE v zásadě na vůli zakladatelů, aby se rozhodli, do kterého členského státu umístí sídlo zakládané SE a tím předurčili, ve kterém státě bude SE zapisována do obchodního rejstříku a jakým právem se bude subsidiárně řídit, resp. jakým právem se bude řídit proces jejího zakládání.*“³¹ Roli zde nehraje, ve kterém státě sídlí zakladatelské společnosti. Výjimka je pro zakládání SE transformací z národní akciové společnosti. V tomto případě musí sídlo SE zůstat na území téhož členského státu, ve kterém sídlí transformovaná akciová společnost v souladu s čl. 37 odst. 3 NoSE.

3.4 Rozdílnost v právní úpravě České republiky a Slovenské republiky

System národních úprav SE je poměrně nepřehledný a zároveň jeho výklad v určitých situacích bud zřejmě obtížný. Důležitou roli v tomto procesu zaujímá Evropský soudní dvůr, který je jediný oprávněný rozhodovat v otázkách komunitární právní úpravy. Přestože NoSE je přímo aplikovatelné, bez vytvoření prováděcí úpravy by byla jeho aplikace nemyslitelná. V současné době nelze

³¹) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

o jednotné právní úpravě SE hovořit. Právní úprava má v jednotlivých členských státech toliko společný základ. V konkrétních otázkách jejího fungování vykazují jednotlivé národní úpravy SE výrazné odlišnosti. Jako negativní se zejména jeví možnost tvorby doplňujících národních pravidel, které jsou utvářeny na základě odkazů v NoSE a v subsidiaritě aplikace národního akciového práva. Vzniká tak 28 národních úprav, které se týkají SE a je velice pravděpodobné, že česká SE bude odlišná např. od slovenské nebo německé SE. Je možno konstatovat, že vliv národního akciového práva bude na SE velice silný a v některých případech i výlučný.

Dále by v práci byly popsány rozdíly mezi českou a slovenskou právní úpravou. Český i slovenský právní řád je v klíčové otázce umožnění umístění hlavní správy společností založených podle práva jiných členských zemí EU plně v souladu s komunitárním právem. Jak je uvádí P. Hodál: „*Oba státy uznávají teorii založení a tudíž nezasahují do vnitřních záležitostí cizí společnosti.*“³² Zahraniční právnické osoby mohou podnikat na území České republiky i Slovenské republiky, za stejných podmínek, jaké mají domácí právnické osoby, musejí si však zřídit organizační složku, která se zapíše do obchodního rejstříku. Otázka, kde se nachází hlavní správa zahraniční společnosti, není pro české ani slovenské právo ohledně obchodních společností, zajímavá. Jiný pohled má však finanční právo.

Personální statut společnosti se posuzuje podle státu založení bez ohledu na to, zda jde o společnost z jiného členského státu nebo ze státu, který není členem EU. Ve skutečnosti však může nastat situace, že právní poměry společnosti se již neřídí právem obchodní společností, podle něhož byla společnost založena. K tomuto může dojít zejména v případě, že společnost přesunula své zapsané sídlo do jiného státu a tím změnila svůj personální statut. Vzhledem k tomu, že mezi jednotlivými kolizně právními teoriemi, jsou možné rozdíly, je proto potřeba v tomto ohledu uznat možnost přijetí dalšího odkazu i vícenásobného. Personální statut společnosti se tak bude řídit právem státu, ve kterém byla společnost založena, jestliže právo tohoto státu neodkazuje na aplikaci práva jiného státu.

³²) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6.

Personální statut právnických osob se posuzuje podle ustanovení § 3024 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen NOZ). Tedy můžeme konstatovat, že způsobilost nabývat práva a zavazovat se k povinnostem, kterou má jiná než fyzická zahraniční osoba, tedy jedná se o zahraniční právnickou osobu, podle právního řádu, podle kterého byla založena, ji tedy náleží rovněž v oblasti českého právního řádu. Právním řádem, v souladu s nímž byla založena, se dále řídí i její vnitřní poměry a ručení jejích členů nebo společníků za její dluhy.

Z výše uvedeného vyplývá, že všechny otázky, které se týkají práva obchodních společností, právní subjektivity, která ale může být v některých právních řádech omezena, nebo způsobilosti k právním úkonům se řídí tedy právem státu, ve kterém byla založena, popřípadě rovněž právem, na které toto právo odkazuje. Česká ani Slovenská republika tak podle svého práva, nemůže zasahovat do vnitřních poměrů společností, jelikož by tím došlo k porušení komunitárního práva, týkajícího se svobody usazování.

Pokud zmíníme daňový aspekt, tak v souladu se zákonem o dani z příjmů, tedy se zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, se zahraniční společnosti, které přestěhují hlavní správu na území České republiky nebo Slovenské republiky, tak se stávají poplatníky daně z příjmů s neomezenou daňovou povinností. Toto znamená, že v tom státě, kde mají svoji hlavní správu, zaplatí daň z příjmů, které jsou nabyty na území tohoto státu a dále i z příjmů, které jsou získané ze zdrojů v zahraničí. Výjimku tvoří příjmy, které se nezdaňují na základě smluv o zamezení dvojího zdanění. Shodná úprava platí na základě téměř všech smluv o zamezení dvojího zdanění, takže společnosti, které jsou založené ve státech, které mají s Českou republikou a Slovenskou republikou uzavřenou smlouvu, tak dle P. Hodála: „ *Neriskují, že by podléhaly neomezené daňové povinnosti i ve státě založení. Pro zahraniční společnosti proto může být výhodnější přemístit svoji hlavní správu do České republiky nebo do Slovenské republiky.*”³³

³³) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6.

Poněkud odlišná je situace, která se týká odchodu společností, tedy přemístění hlavní správy do jiného členského státu EU. Tato situace je odlišná na Slovensku, od stavu v České republice. „ *V souladu s právním řádem České republiky má hlavní význam sídlo zapsané, tedy formální sídlo, přičemž se poskytuje ochrana osobám, které jednají v důvěře, že se sídlo právnické osoby nachází tam, kde sídlí skutečně, materiálně, tedy faktické sídlo. Toto pojetí umožňuje jednotnou právní úpravu pro právnické osoby nepodnikatelského i podnikatelského zaměření; přijetí jiné koncepce by vyžadovalo rozdvojenou úpravu, což se nejeví jako vhodné.* ”³⁴ Podle platného práva v České republice, tedy musí mít domácí právnické osoby sídlo, které je určeno adresou, kde tedy skutečně sídlí. Zákon sice počítá se situací, že se skutečné sídlo nachází na jiném místě, tuto situaci však zákon sankcionuje tak, že každý má právo se dovolat i skutečného sídla. Ustanovení § 136 NOZ je možné vykládat dle P. Hodála tak, že „ *Nejprve se vyžaduje určení sídla při založení právnické osoby a následně umístění sídla a hlavní správy jako jedna z podmínek stanovených zákonem pro založení společnosti.* ”³⁵

Tento výklad je podaný k ustanovení § 19c odst. 1, 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, který již byl zrušen. Jsem však přesvědčen, že jej lze aplikovat na výše uvedené ustanovení § 136 NOZ. Dále P. Hodál uvádí: *v případě, že společnost tuto podmínku přestane splňovat, může ji soud podle § 68 odst. 6, písm. c) zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zrušit.* ”³⁶ I když obchodní zákoník byl již zrušen, lze toto rovněž aplikovat ustanovením § 172 NOZ.

Legislativa platná na Slovensku, umožňuje od 1. 1. 2004 odstěhování společností, tedy hlavní správy, do jiného členského státu EU. Obchodní zákoník, tedy zákon č. 513/1991 Zb., vůbec nepoužívá termín skutečné sídlo nebo hlavní správa a společnost může umístit hlavní správu kdekoliv ve světě. Pouze zapsané

³⁴) Občan komunitní portál o rekodifikaci. Nový občanský zákoník, důvodová zpráva [online] 2016 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: < <https://www.obczan.cz/zakon/noz/cast-prvni/hlava-ii/dil-3/oddil-1/skupina-3/paragraf-138?do=detail-comments-item-228-switchExpanded> >

³⁵) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6.

³⁶) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6.

sídlo se musí nacházet na území Slovenské republiky. Pochopitelně bude vyžadováno, aby se na tuto adresu dalo doručovat. Slovenské obchodní společnosti tak mohou přemístit svou hlavní správu do jiného státu v EU nebo kdekoliv na světě.

3.5 Některé sporné otázky

Zákon o SE v České republice, tedy zákon č. 627/2004 Sb., o Evropské společnosti (dále je Zákon o SE), jak uvádí T. Dvořák: „ *svoji lakoničností v některých směrech vyvolává závažné pochybnosti a interpretační spory.*”³⁷

a) V první řadě není jasné, jakým způsobem bude při přemístění zapsaného sídla SE a k jakému datu předána, popř. převedena evidence zaknihovaných cenných papírů emitovaných SE původně v souladu s českým právním řádem, nyní však, již po zápisu nového sídla, cizozemské SE.

Dle T. Dvořáka připadají v úvahu dvě možnosti:

aa) „ *Bud'to se evidence zaknihovaných cenných papírů emitovaných SE povede dál podle českého právního řádu v centrální evidenci cenných papírů (dále jen CECP).* ”³⁸ CECP vede Centrální depozitář cenných papírů. Tento Centrální depozitář je akciovou společností, která je zřízena dle zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů. Toto je však patrně nemožné, neboť v CECP lze evidovat pouze zaknihované cenné papíry emitované v České republice, což tedy cenné papíry cizozemské SE po zápisu nového sídla již nebudou splňovat.

ab) Jako druhou možnost T. Dvořák uvádí: „ *bude se zde muset dojít k předání evidence zaknihovaných cenných papírů emitovaných SE.* ”³⁹ Patrně jediná možnost je, že se tak stane na základě ad hoc uzavřené dohody mezi

³⁷) DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2009. 1, 886 s. Právnícké osoby. ISBN 978-80-7357-430-7.

³⁸) DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2009. 1, 886 s. Právnícké osoby. ISBN 978-80-7357-430-7.

³⁹) DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2009. 1, 886 s. Právnícké osoby. ISBN 978-80-7357-430-7.

Centrálním depozitářem a správcem evidence zaknihovaných cenných papírů státu nového sídla SE. Jednalo by se o to, že Centrální depozitář zruší evidenci zaknihovaných cenných papírů emitovaných SE ke dni účinnosti zápisu nového sídla a zahraniční správce evidence zaknihovaných cenných papírů k tomuto dni evidenci začne vést. Celá tato operace by vyžadovala velkou souhru SE, Centrálního depozitáře, zahraničního orgánu vedoucího příslušný národní obchodní rejstřík nového sídla SE a zahraničního správce evidence zaknihovaných cenných papírů, neboť pozastavení výkonu práva nakládat s cennými papíry lze realizovat maximálně na dobu sedmi dnů.

b) Další obtíž může představovat skutečnost, že některé právní řády neznají určitou podobu cenného papíru. Například Francie upravuje pouze zaknihované akcie, nikoliv však již listinné. Pokud by tedy mělo dojít k přemístění sídla SE zapsaného v České republice s listinnými akciemi do Francie, musela by potom SE nejprve změnit podobu svých akcií a pak bylo možno provést vlastní přemístění zapsaného sídla. Stejný problém může nastat i obráceně. Bude-li kupříkladu na území České republiky přemístit své sídlo SE provozující např. bankovní činnost, musí tedy nejprve přeměnit svoje akcie do zaknihované podoby, protože akcie banky, s nimiž je spojeno hlasovací právo, musí být povinně v zaknihované podobě (srov. ustanovení § 20 odst. 1, zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů).

c) Usnesení valné hromady o schválení přemístění sídla SE může být napadeno návrhem podle ustanovení § 428 zákona č. 90/2012 Sb., ZOK. Je zde však otázka, jak má být postupováno, pokud v mezidobí došlo k zápisu nového sídla SE. V takovém případě by měl soud řízení o návrhu zastavit, neboť zde nastupuje překážka postupu řízení podle ustanovení § 107 odst. 5, zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen OSŘ). Vzniká rovněž další otázka, jaké důsledky bude mít vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, po zápisu nového sídla SE, pokud soud řízení nezastaví? Rozhodnutí soudu je sice závazné pro každého, nikoliv ovšem pro orgány cizího státu. Takovéto rozhodnutí bude zřejmě materiálně nevykonatelné, neboť z žádného právního předpisu nelze dovodit, že by se snad měl obnovit zápis starého sídla. pávě postup rejstříkového soud ex offio, který by obnovil zápis starého sídla, nebo staré sídlo odmítl z rejstříku vymazat, nelze přijmout, jelikož

by takto SE měla zapsané sídla dvě, což je nepřípustné. Toto by mělo důsledky zřejmě závažnější, než tolerance přemístění zapsaného sídla na základě neplatného usnesení valné hromady.

Podle T. Dvořáka je zde ještě další výklad: „ *Podle něho by soud řízení nezastavil a ve věci meritorně rozhodl. Pokud by neplatnost usnesení meritorně nevyslovil, nic by se nedělo. Ovšem pokud by bylo pravomocně rozhodnuto neplatnosti usnesení valné hromady, kterým bylo přemístění zapsaného sídla SE schváleno, pak by na návrh některého z účastníků řízení mohlo dojít k uznání a výkonu rozhodnutí podle nařízení Rady ES/EU č. 44/2001 o soudní pravomoci a uznávání a výkonu rozsudků v občanských a obchodních věcech.* ”⁴⁰ K tomuto je potřeba ovšem na druhé straně uvést, že se toto vztahuje pouze k SE se zapsaným sídlem v některém z členských států ES/EU, nikoliv Evropského hospodářského prostoru (dále jen EHP), toto se přitom netýká, není závazné pro Dánsko. Za použití tohoto mechanismu by patrně bylo umožněno podle zahraničních právních předpisů provést výmaz nového sídla SE, přičemž český rejstříkový soud by obnovil v řízení ex officio zápis starého sídla, jestliže by již byl vymazán. První možnost se jeví jako logičtější a méně komplikovaná.

d) Dále je koncepční otázkou, zda zákonodárce neměl využít možnosti zablokovat přemístění zapsaného sídla z důvodů veřejného zájmu, v souladu s ustanovením čl. 8 odst. 14 NoSE. Jelikož nebo vzhledem k neexistenci prováděcí úpravy v národním právu, je tato možnost na území České republiky neaplikovatelná. Přitom právě ve vztahu k tzv. finančním institucím, tedy bankám apod. by tato úprava měla své odůvodnění.

⁴⁰) DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2009. 1, 886 s. Právnícké osoby. ISBN 978-80-7357-430-7.

4 Evropská společnost v praxi

4.1 Důvody založení evropské společnosti

SE je znamenitá možnost, jak provést konsolidaci svojí majetkové struktury, zajištění větší transparentnosti vzhledem k partnerům a investorům společnosti nebo jednoduché přesunutí sídla do jiného členského státu EU, což je nejčastěji z daňových důvodů nebo z důvodů příznivějšího podnikatelského prostředí. Pokud se řekne Evropská společnost nebo-li tedy SE, tak valná většina daňových expertů si vybaví velice prestižní a moderní formu podnikání. Podmínky vzniku SE jsou v České republice zakotveny v zákoně č. 627/2004 Sb., o Evropské společnosti. " *Vlnu zvýšeného zájmu o zakládání SE lze pozorovat zhruba od srpna 2006, kdy transformací RPG Industries vznikla jedna z prvních SE se sídlem na Kypru.* " ⁴¹

Pokud se ještě krátce vrátíme do historie, tak původním záměrem bylo vytvořit nadnárodní právní formu, která bude úplně nezávislá na národních právních řádech, že se tak již nestalo a proč je rozebrány v předchozích částech práce. „ *Společnost vůbec neměla být omezována hranicemi států a její právní režim měl být závislý na tom, ve kterém státě je její sídlo. Nikde by nebyla považována za cizí společnost a žádné její aktivity by nebyly aktivitami v cizině.* " ⁴² Od původní idee se pro nepřekonatelné rozpory mezi členskými

⁴¹) Akonttrust. Evropská společnost exklusivní záležitost. Dostupné z: < http://www.akont.cz/nase-znalosti/prispevky.html/83_176-evropska-spolecnost-exkluzivni-zalezitost/0 >

⁴²) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6. - čerpáno z: Dr. Maria Chetcuti: *The European company Statute: The Societas Europaea (European Company) as a New Corporate Vehicle*, May 2001

státy EU tedy upustilo a v současnosti je SE určena právním řádem státu, ve kterém je její sídlo.

Zájem o vytvoření SE plynul i z touhy vytvořit právní formu, která by umožnila SE podnikat na takové úrovni, aby mohly konkurovat velkým americkým a japonským korporacím. právě Evropský summit v Lisabonu stanovil jednu z priorit, jak uvádí T. Hodál: „*Vytvořit takové podmínky, aby se z EU stala nejkonkurenceschopnější ekonomika na světě.*“⁴³

Je zřejmé, že založení SE není počinem, který si může dovolit každý podnikatel. Založení SE nese náklady, které mohou několikanásobně převýšit např. náklady na národní společnost (např. v Nizozemí). Na žebříčku prestiže právních forem ES zaujímá spolehlivě první místo. SE je symbol mezinárodního úspěchu. Zvuk přípony SE za názvem firmy, je respektované a zajišťuje vstřícné jednání obchodních partnerů.

Důvody, které vedou k založení SE jsou zřejmě rozličné. Velkým lákadlem bude jistě možnost převést sídlo již zavedené společnosti do zahraničí a tento převod vůbec neovlivní žádným způsobem její činnost. Základními důvody pro vytvoření SE bude zřejmě následující:

1) Zjednodušení podnikání na nadnárodní úrovni - Je zřejmé, že jednou z největších a nenahraditelných předností SE je skutečnost, že poskytuje podnikatelům v rámci EU jednotnou právní formu pro podnikání ve vícero členských státech. Vedení SE nebude muset studovat několik právních řádů. Společnosti mohou podnikat podle stejných pravidel, pod jednotným managementem a vést jediný systém účetnictví. Úspory z těchto výhod jsou zřejmé.

⁴³) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6

Mimo to je pravděpodobné, že jediná společnost působící na evropské úrovni má větší šanci např. získat soukromé investory než jakákoliv skupina národních společností. P. Hodál uvádí. „*Přestože to vzhledem k množství odkazů na národní právní řády není dokonale racionální, budou mít investoři větší důvěru ke známé právní formě. Hovoří se o evropské vlajce, která by měla odstranit psychologické bariéry.*“⁴⁴

2) Zjednodušení restrukturalizace podniků, nebo-li corporate restructuring - Za pomoci SE se budou moci velké podniky jednodušeji restrukturalizovat díky množství přeshraničních fúzí a zakládání holdingových společností. Založení holdingové společnosti společnostmi z různých členských států EU bylo sice možné již před přijetím NoSE, ale tento proces byl komplikován odlišnostmi jednotlivých národních úprav. Rakouský rejstříkový soud povolil zápis přeshraniční fúze poprvé v roce 2000.

3) Umožnění změny sídla podniku, nebo-li corporate mobility - V souladu s ustanovením čl. 8 NoSE, SE může svoje sídlo přemístit bez nutnosti zrušení společnosti a likvidace. Tato možnost zejména kvůli rozporu mezi dvěma teoriemi mezinárodního práva soukromého v oblasti obchodních společností, to jest rozporu mezi teorií sídla a teorií inkorporace, doposud neexistovala. Společnost ušetří vysoké náklady, zejména nutností zaplatit vysoké daně z tichých rezerv a absolvovat množství administrativních procedur, které jsou spojeny se zrušením společnosti v jednom členském státě EU a jejím opětovným založením v dalším členském státě EU. Právní subjektivita společnosti zůstává zachována a společnost může bez přerušování navázat na svoje podnikání. Tímto je realizována svoboda pohybu, nebo-li usazování, společností.

4) Pochybnosti o SE - I přes uvedené výhody SE je nutno vyslovit pochybnost o tom, nakolik jsou dané výhody reálné a projekt SE úspěšný. Jak již bylo uvedeno prestižní a psychologické výhody označení společnosti se jsou nesporné, je zřejmé, že velké společnosti nebudou muset zakládat v každém členském státě EU dceřinou společnost a tak vytvářet zbytečné a nákladné koncernové struktury.

⁴⁴) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6

Negativem však je, že společnost se bude i dále převážně řídit právem jednoho členského státu a vedení a management se tomuto bude muset vždy přizpůsobit. Znalost NoSE není a nebude pro řízení SE dostatečná a nebude být v podstatě podle této právní normy řízena. P. Hodál cituje Hirteho a uvádí: „*Existuje tolik SE, kolik je členských států EU.*“⁴⁵

Za skutečnou výhodu lze považovat především společné označení, základní pramen práva a možnost přeshraničních fúzí a přemístění sídla. Jako velice velká výhoda byla shledána i možnost využít SE k výběru nejvhodnějšího práva obchodních společností a tím i pravděpodobnost, že SE vytvoří v rámci EU prostor pro jakousi konkurenci právních norem, které se týkají obchodních společností a samotné státy budou mít zájem na tom, aby vytvářeli co nepříznivější prostředí pro podnikání a zřizování SE na svém území, takže dnešní rozdíly budou možná v budoucnu samovolně odstraněny a vlastně dojde k sjednocení práva, které se týká SE.

4.2 Mobilita sídla evropské společnosti

Hlavní výhodou SE, nebo přesněji řečeno, jednou z jeho výhod, je již zmíněná možnost umístit sídlo SE kdekoliv v rámci EU. Toto sídlo je možno během existence společnosti změnit a není nutno přistoupit k rušení společnosti a její likvidaci a dále následné založení v jiném členském státu EU.

Evropská společnost umožňuje přemístění sídla podnikání do země, která aktuálně může poskytovat nejvýhodnější podnikatelské a daňové prostředí. Právní řád, který nabízí lepší prostředí, tedy mimo daní, lepší vymahatelnost práva či omezení vlivu některých českých úřadů, v případě české společnosti, nižší mzdové náklady nebo úrokové sazby, tedy jednoduše vše, co má vliv na podnikání v daném oboru. V případě České republiky může být důvod k přemístění sídla rovněž smlouva o ochraně investic uzavřená Českou republikou, což je pro českou společnost vyloučené.

⁴⁵) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6, cit. HIRTE, Heribert: Die Europäische Aktiengesellschaft, NZG 1/2002, str. 3

Přemístění sídla SE je možno dosáhnout rovněž nepřímo, prostřednictvím nadnárodní fúze dvou národních akciových společností. Výsledným produktem je vždy SE a tato SE může svoje sídlo umístit do státu, kam zamýšlí, a to i do jiného, než je domovským státem obou akciových společností. Z hlediska mobility SE bylo NoSE první právní předpis, který umožnil a upravil v ustanoveních čl. 20 - 30 NoSE pravidla, kterými se nadnárodní fúze řídí. Jak dále uvádí J. Dědič: „*Na základě rozhodnutí Společného výboru Evropského hospodářského prostoru č. 93/2002 ze dne 25. června 2002 se nařízení použije také v ostatních členských státech tvořících EHP, tj. V Lichtenštejnsku, v Norsku a na Islandu.*“⁴⁶ Právní úprava fúze stojí na principech, které požaduje tzv. třetí směrnice. Jedná se o třetí směrnici Rady č. 78/855/EHS ze dne 9. října 1978, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o fúzích akciových společností. (dále jen „třetí směrnice“). Tuto směrnici musely členské státy včlenit do vlastních právních řádů a proto se nejednalo o žádnou novinku. Dále existuje explicitní možnost přesunout sídlo SE z jednoho členského státu do druhého za podmínky, že SE bude mít sídlo tam, kde se zároveň nachází hlavní správa SE. Přitom není porušena právní kontinuita. Odpadá již zmíněná nutnost společnost zrušit a zlikvidovat v jedno státě a opětovně založit ve druhém státě.

Poměrně do detailu a komplexně upravuje postup při přemístění sídla SE ustanovení čl. 8 NoSE (dále viz. Kapitola 4).

4.3 Organizační struktura SE

Stanovy SE obsahují ustanovení, týkající se organizační struktury společnosti . Na výběr jsou níže uvedené dva modely, tedy tzv. dualistický nebo monistický systém. V návaznosti na volbu modelu je upraven mimo jiné průběh valných hromad akcionářů.

Strukturu SE tvoří valná hromada, která je nejvyšší orgán společnosti. Tato valná hromada rozhoduje o záležitostech, které vyplývají z pravomocí, které jsou dané výše uvedeným Nařízením Rady č. 2157/2001/ES, dále národními právními předpisy státu, kde má SE svoje sídlo. Dále je struktura tvořena jednat

⁴⁶) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

tzv. dualistickým systémem, tedy dozorčím orgánem a řídicím orgánem nebo tzv. monistickým systémem, který tvoří toliko správní orgán. Zvolená varianta, tedy zda se bude jednat o dualistický nebo monistický systém, plyne ze stanov SE.

4.4 Monistický systém

Tento systém je založen na tom, že existuje pouze jeden kontrolně – řídicí orgán, a to správní rada. Správní rada musí být nejméně tříčlenná a nejvíce může být osmnáctičlenná. Ze svého středu volí správní rada předsedu. Tento předseda je statutárním orgánem společnosti. Dále je dáno, že jedna fyzická osoba nemůže být současně členem více jak pěti představenstev nebo pěti správních rad SE. Obchodní vedení společnosti náleží buď předsedovy správní rady, jedná se o předsedu nebo generálního ředitele, nebo jiné fyzické osobě, která je jmenována správní radou. Jedna fyzická osoba ale smí vykonávat pouze jednu funkci generálního ředitele SE, na území České republiky.

Monistický systém vychází z tradice zemí common law a z Francie. Společnost je v něm řízena správním orgánem nebo-li správní radou, která má také úkoly, které se týkají dozoru. Každodenním obchodním vedením může být pověřen generální ředitel nebo více ředitelů. Zavedení monistického systému je jednou z nejdůležitějších inovací z pohledu národního práva. Vzniká tak možnost jmenovat generálního ředitele společnosti, který bude mít podobné postavení, jak uvádí P. Hodál: „*Jako americký CEO (Chief Executive Officer) anebo francouzský PDG (Président - Directeur - Général).*“⁴⁷ problémy, které jsou spojeny s tímto systémem se dotýkají především organizace účasti zaměstnanců, a podobně jako v Německu, v České republice také koncernového práva. NoSE stanoví v čl. 43 odst. 1, že správní orgán řídí SE. Členský stát má právo stanovit, že výkonný ředitel nebo výkonní ředitelé odpovídají za běžné každodenní vedení společnosti, za stejných podmínek, jaké platí pro akciové společnosti se sídlem na jeho území. P. Hodál k tomu dále uvádí:

⁴⁷) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6

„ Anglický text užívá termín *current management*, německý *laufende Geschäfte*. Český překlad nařízení to přeložil jako běžné každodenní vedení společnosti. Termín má blíže k pojmu obchodního vedení a také český zákon o SE jej užívá. " ⁴⁸

Řízení SE tedy přísluší buď výlučně správnímu orgánu, nebo se dělí mezi správní orgán a výkonného ředitele. Co bude spadat do tohoto pojmu, záleží do značné míry na národních předpisech a na dělbě kompetencí v samotné SE.

Česká úprava monistického systému v ZSE je v mnohém inspirována úpravou francouzskou, která má dlouhou tradici, třebaže možná ne zcela odpovídá zvyklostem používaným v České republice. V otázkách, které nejsou upraveny prováděcím zákonem, se použije národní právní úprava, která se vztahuje na postavení správní rady resp. dozorčí rady nebo představenstva, na postavení generálních ředitelů ustanovení upravující představenstvo.

4.4.1 Působnost správního orgánu

NoSE stanoví, že správní orgán řídí SE. Tento pojem nedefinuje ani neurčuje, kdo je statutárním orgánem monistické SE ve smyslu čl. 8 NoSE. Tyto otázky zůstávají v působnosti práva státu sídla SE. V souladu s českou právní úpravou bude statutárním orgánem SE generální ředitel a stejný rozsah jednatelského oprávnění budou mít také delegovaní generální ředitelé a správní rada (srov. ustanovení § 26 ZSE). Např. slovenský zákon určuje jako statutární orgán výlučně správní radu, za niž bude oprávněn jednat každý její člen, pokud stanovy neurčí jinak (srov. ustanovení § 22 odst. 1, ZSE SR).

Do působnosti správní rady patří obecně jmenování výkonných ředitelů společnosti, schvalování závažných úkonů, určování základní orientace podnikání společnosti a dohled nad hospodařením SE, kontrola účetnictví a prověřování

⁴⁸) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6

účetních uzávěrek. Správní rada rozhoduje o všech záležitostech, které nepatří do působnosti valné hromady.

Správní rada si může v souladu s českou, ale i slovenskou právní úpravou vyhradit rozhodování i o otázkách, které podle stanov patří do kompetence výkonných ředitelů. Zákon o SE specificky upravuje možnost správní rady rozhodnout o přemístění sídla SE v rámci jednoho kraje nebo sousedních krajů, pokud rozhodnutí dodatečně schválí nejbližší valná hromada.

4.5 Dualistický systém

Tento systém představuje systém kontroly a řízení SE, který je tvořen představenstvem, které může být i jednočlenné a vykonává kontrolu nad prací řídicího orgánu. Obecnou úpravou je pak předpokládáno, že členové dozorčího orgánu jsou jmenováni valnou hromadou. Co se týče řídicího orgánu, tak je jmenován dozorčím orgánem, pokud stanovy SE nepřenesou tuto působnost na valnou hromadu.

Dualistický systém je typický pro právní řády, které vycházejí z německého modelu akciové společnosti. Nařízení obsahuje jeho úpravu hlavně kvůli silnému vlivu Německa při tvorbě evropské legislativy.

Úprava v NoSE není kompletní, obsahuje pouze základní rysy dualistického systému, který je známý z našich právních řádů. Na základě obecného odkazu čl. 9 NoSE se v České republice a ve Slovenské republice na dualistickou SE plně uplatní úprava, která je platná pro běžné akciové společnosti. P. Hodál dále uvádí: „*V některých záležitostech však nařízení obsahuje vlastní úpravu a tato se použije přednostně, přičemž jsou možné drobné odlišnosti.*“⁴⁹

⁴⁹) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6

Jaké jsou tedy odlišnosti pro SE? Postavení dozorčího a řídicího orgánu v dualistické SE se odlišuje od postavení představenstva a dozorčí rady v české i slovenské a.s. zejména v níže uvedených záležitostech, které uvádí P. Hodál:

- členové řídicího orgánu jsou voleni dozorčím orgánem - pokud tedy členský stát nepovolí nebo nepřikáže SE volbu řídicího orgánu valnou hromadou, je tato úprava donucující a SE nemůže ani ve stanovách tuto kompetenci přisoudit valné hromadě. Členský stát může zavést volbu členů řídicího orgánu valnou hromadou jen za stejných podmínek, jaké platí pro a.s založené na jeho území.

- Dozorčí orgán může jmenovat jednoho ze svých členů, aby jednal jako člen řídicího orgánu v případě, že toto místo není obsazeno (srov. čl. 39 odst. 3 NoSE). Po tuto dobu se pozastavují funkce dotyčné osoby jako člena dozorčího orgánu. Členský stát může tuto dobu omezit.

- Řídicí orgán informuje dozorčí orgán nejméně jednou za tři měsíce o průběhu a předpokládaném vývoji podnikání SE (srov. čl. 41 odst. 1 NoSE). 'na rozdíl od české a slovenské úpravy je tato úprava kogentní a řídicí orgán je povinen takovéto informace podávat nezávisle na poměrech ve společnosti.

- Jmenují -li polovinu členů dozorčího orgánu zaměstnanci, může být za předsedu zvolen pouze člen jmenovaný valnou hromadou akcionářů (srov. čl. 42 NoSE, věta druhá). V České republice a ve Slovenské republice takovéto omezení neexistuje. Tato úprava vychází zejména z toho, že hlas předsedy při rovnosti hlasů je rozhodující. Mají se tím chránit zájmy akcionářů.

Členské státy, které znají dualistický systém, mohou navíc pro SE stanovit maximální a minimální počet členů řídicího a dozorčího orgánu nebo pravidla těchto limitů (srov. čl. 39 odst. 4, čl. 40 odst. 3 NoSE).

NoSE je stanoveno funkční období členů orgánů SE, taktéž bez možnosti zásahu členských států a je maximálně na šest let. (srov. čl. 46 NoSE).

5 Problematika přemístění sídla

NoSE přináší velmi podrobnou úpravu přemístění zapsaného sídla SE. NoSE hovoří o přemístění, resp. o přesunu sídla, fakticky se však i zde jedná o přemístění zapsaného sídla, neboť skutečné sídlo může být v některých členských státech, kde národní zákonodárci nevyužili zmocnění stanovit, že zapsané sídlo musí být zároveň sídlem skutečným a kde tedy platí toliko povinnost mít obé na území jediného státu, rozdílné.

Úprava přemístění sídla je důsledně vybudována na následujících principech:

1) při přemístění zapsaného sídla SE, je nutno zajistit ochranu práv akcionářů a věřitelů SE, a

2) přemístění zapsaného sídla nemá za následek ani zrušení a zánik dosavadní SE, ani založení a vznik nové SE. T. Dvořák uvádí: „*Kontinuita právní osobnosti SE je zde zásadním a imanentním prvkem celé úpravy.*“⁵⁰ SE požívá plné svobody podnikání a usazování zaručené v obecné rovině čl. 43 Smlouvy o založení ES/EU v konsolidovaném znění.

Dále jsou v čl. 8 odst. 15 NoSE podmínky, kdy SE svoje sídlo přemístit nesmí, jestliže tedy byl:

- 1) na majetek SE byl prohlášen konkurs
- 2) vstoupila do likvidace, nebo
- 3) je vůči ní vedeno jiné obdobné řízení.

⁵⁰) DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2009. 1, 886 s. Právnícké osoby. ISBN 978-80-7357-430-7.

T. Dvořák k věci uvádí: „ *Přemístěním zapsaného sídla SE se nemění nic na aplikaci Nařízení a Směrnice o SE na SE, dochází však ke změně subsidiárně aplikovatelného národního akciového práva a také dalších právních předpisů dopadajících na národní a.s.* ”⁵¹ Přemístěním např. zapsaného sídla SE z Berlína do Paříže se tedy z německé SE stává francouzská SE, tím se tedy zcela zřetelně mění její osobní statut.

Pokud má tedy dojít k přemístění zapsaného sídla SE, musí být realizována následující procedura.

1) Výchozím krokem je příprava projektu přemístění zapsaného sídla. Projekt musí obsahovat minimálně tyto údaje.

- obchodní firma, sídlo a IČ dotčené SE,
- navrhované změny stanov SE,
- navrhovaný časový a organizační plán přemístění zapsaného sídla,
- důsledky přemístění zapsaného sídla z hlediska zapojení zaměstnanců SE, jejich dceřiných společností a organizačních složek podniku, a
- práva na ochranu akcionářů a věřitelů SE

Povinnost učinit tuto přípravu dopadá na představenstvo nebo správní radu.

2) Projekt přemístění zapsaného sídla musí být založen do sbírky listin obchodního rejstříku

3) Představenstvo nebo správní rada SE musí zpracovat písemnou zprávu o přemístění zapsaného sídla, ve které odůvodní z ekonomického i právního hlediska důsledky přemístění zapsaného sídla a podrobně popíše veškeré důsledky přemístění zapsaného sídla pro akcionáře, věřitele a zaměstnance SE.

4) Akcionáři a věřitelé SE, každý samostatně anebo více osob společně mají právo přístupu jak k projektu přemístění zapsaného sídla, tak ke zprávě

⁵¹) DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2009. 1, 886 s. Právnícké osoby. ISBN 978-80-7357-430-7

představenstva nebo správní rady SE, které jim musí být volně a neomezeně přístupné v sídle SE.

Dále s přemístěním zapsaného sídla souvisí další věci jako je ochrana nesouhlasících akcionářů, ochrana věřitelů a dalších osob a procesní ochrana žalobců vůči SE.

6 Odpovědnost statutárních orgánů SE

Vzhledem k názvu shora uvedené kapitoly by bylo pojednáno i o povinnosti mlčenlivost. Vzhledem k nadnárodnímu charakteru podnikání SE je vhodně zavést povinnost mlčenlivosti na evropské úrovni pro všechny členy orgánů SE tak, aby zavazovala všechny členy ve všech členských státech. Čl. 49 NoSE říká dále, že členové orgánů SE nesmějí ani po té, co přestanou již zastávat funkci, komukoliv sdělovat informace o SE, jestliže by jejich vyjádření mohlo poškodit zájmy společnosti. Výjimkou jsou případy, kdy předání informací požadují nebo povolují vnitrostátní předpisy, které se vztahují na akciové společnosti nebo ve kterých je sdělení ve veřejném zájmu.

Výše uvedené ustanovení a jeho obsah odpovídá ustanovením, které jsou běžné v právu akciových společností. Bude mít však přednost před vnitrostátní úpravou a jeho interpretace bude náležet ESD.

Dále pokud se budeme zabývat odpovědností členů orgánů SE, tak je stanovena v NoSE, i když pouze odkazem na právo členského státu. Návrhy na předmětnou úpravu zahrnovaly odpovědnost členů orgánů za škodu, která měla být solidární a objektivní. Tato navrhovaná úprava byla kritizována jako přehnaná. V současnosti v NoSE čl. 51 hovoří, že členové orgánů SE odpovídají v souladu s právními předpisy vztahujícími se na akciové společnosti v členském státě, ve kterém se nachází sídlo SE, za ztrátu nebo za škodu, která vznikne SE v důsledku porušení jim uložených povinností vyplývajících ze zákona, stanov nebo z povahy jejich funkce.

Jak uvedeno výše, že členové orgánů SE odpovídají v souladu s právními předpisy vztahujícími se na akciové společnosti v členském státě, ve kterém se nachází sídlo SE. pokud bychom vzali za místo sídla SE Českou republiku, tak bychom mohli uvést několik příkladů odpovědnosti za škodu, dle národního práva. Právě s přijetím nové právní úpravy, která vstoupila v účinnost od 1. 1. 2014, tedy jedná se zejména o zákon č. 89/2012 Sb., NOZ a zákon č. 90/2012 Sb., ZOK.

1) Péče řádného hospodáře a podnikatelský úsudek - V ustanovení § 159 NOZ, je zakotvena povinnost pro členy statutárního orgánu jednat s péčí řádného hospodáře. NOZ tuto povinnost rozšiřuje i na členy jakéhokoliv voleného orgánu, tedy i např. na členy orgánů různých neziskových organizací apod. „*Povinnost péče řádného hospodáře je definována jako výkon funkce s potřebnou loajalitou, znalostmi a pečlivostí.*“⁵²

V souladu s ustanovením § 51 ZOK, kde je zavedeno pravidlo tzv. podnikatelského úsudku, jenž je v zahraničí známo pod pojmem „business judgement rule“, jedná pečlivě a s potřebnými znalostmi ten, který vzhledem k okolnostem a v dobré víře jedná loajálně, v obhajitelném zájmu pro obchodní korporaci a informovaně.

Pokud tedy člen statutárního orgánu dodrží uvedené podmínky, nebude se vystavovat postihu, za porušení péče řádného hospodáře a to ani tehdy, pokud jeho jednání nevedlo ku prospěchu organizace. Nejedná se zde tedy o odpovědnost za výsledek.

2) Obrácení důkazního břemene - Otázkou, zda člen statutárního orgánu plní řádně svoji povinnost jednat s péčí řádného hospodáře je vždy nucen sám prokazovat, tedy nese důkazní břemeno. V souladu s ustanovením § 52 odst. 2 ZOK, pokud je sporné, zda člen statutárního orgánu jednal s péčí řádného hospodáře, tak jak již bylo uvedeno důkazní břemeno tíží právě jeho. Je tedy žádoucí, aby každý člen statutárního orgánu pečlivě schovával všechny podklady, na základě kterých činil svoje rozhodnutí, zejména se jedná o různá stanoviska odborníků a v případě nutnosti tak mohl prokázat, že konal informovaně v dostatečné míře, loajálně a vždy v zájmu korporace.

3) Ručení za závazky korporace, pokud dojde k porušení pravidel péče řádného hospodáře - Jak již bylo výše uvedeno, tak ustanovení § 159 NOZ upravuje nejen povinnosti jednat vždy s péčí řádného hospodáře pro všechny členy orgánů, které jsou voleny, ale rovněž zakládá přímou odpovědnost těchto

⁵²) Kučera and associates Advokátní kancelář. Odpovědnost členů statutárního orgánu od 1. 1. 2014. [online] 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z:<
<http://www.kuceralegal.cz/blog/2014/03/06/odpovednost-clenu-statutarnich-organu-po-1-1-2014/>>

členů ve vztahu k třetím osobám. Tato odpovědnost bude dána, jestliže člen voleného orgánu:

a) byl povinen nahradit škodu korporaci, která vznikla s výkonem jeho funkce,

b) škodu korporaci nenahradil a

c) třetí osoba, nebo-li věřitel se nedomohl splnění závazku na korporaci.

V těchto výše uvedených případech, bude člen voleného orgánu, např. jednatel korporace, v souladu se zákonem, věřitelům společnosti ručit celým svým majetkem, za splnění jejich závazků.

4) Povinnost vydat prospěch - Mimo povinnost uhradit korporaci újmu, kterou člen statutárního orgánu korporace způsobil v souvislosti s výkonem svojí funkce, je dále v souladu s ustanovením § 53 ZOK povinen, vydat korporaci prospěch, který takovouto činností získal. Pokud není vydání prospěchu možné, je povinností člena orgánu nahradit takto získaný prospěch v penězích. Příkladem může být uzavření nevýhodné smlouvy s obchodní korporací a člen orgánu bude nějakým způsobem na tomto osobně zainteresoován.

5) Insolvence a následně odpovědnost statutárního orgánu za úpadek společnosti - Zřejmě nejzávažnější změny doznala odpovědnost statutárního orgánu, za úpadek korporace. Jelikož dle ZOK je možnost založit např. společnost s ručením omezeným, kde vklad společníka může být ve výši pouze 1,- Kč. Z tohoto důvodu bylo nutno zpřísnit odpovědnost člena statutárního orgánu pro případy, kdy jeho jednání vede k úpadku společnosti. Kučera k tomuto uvádí: „ *Každý člen statutárního orgánu je tedy osobně odpovědný za finanční zdraví korporace, kterou řídí. Pokud ji neodborným výkonem funkce přivede k úpadku, bude osobně odpovědný, a to i vlastním majetkem.*”⁵³

Jestliže si je člen statutárního orgánu vědom kritického stavu korporace a neučiní potřebné kroky k odvrácení insolvenčního řízení, bude v souladu

⁵³) Kučera and associates Advokátní kancelář. Odpovědnost členů statutárního orgánu od 1. 1. 2014. [online] 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z:<
<http://www.kuceralegal.cz/blog/2014/03/06/odpovednost-clenu-statutarnich-organu-po-1-1-2014/>>

s ustanovením § 62 ZOK povinen na výzvu insolvenčního správce, vydat veškerý prospěch, který získal v souvislosti s výkonem funkce, a to za období dvou let, zpětně od právní moci rozhodnutí o úpadku korporace. Toto pravidlo se uplatní i na všechny bývalé členy statutárního orgánu, jestliže výkon jejich funkce přivedl korporaci k úpadku. Svým rozsahem pak bude vydání prospěchu spočívat nejen ve vydání všech plnění v souladu se smlouvou o výkonu funkce, ale zároveň i tzv. jiného prospěchu, který byl získán od korporace a může jím být např. poskytnutí služeb. Pokud opět v takovém případě nebude možné vydání získaného prospěchu, tak je nutné jej v souladu s ustanovením § 62 odst. 2 ZOK, nahradit v penězích.

Mimo vydání prospěchu, který byl získán za období dvou let zpětně, je zásadním aspektem odpovědnosti v souladu s ustanovením § 68 ZOK ručení členů statutárního orgánu obchodní korporace, i bývalých členů, za dluhy korporace, za splnění následných podmínek.

1) bylo rozhodnuto, že obchodní korporace se dostala do úpadku,

2) člen, rovněž bývalý člen, statutárního orgánu věděl nebo měl a mohl vědět, že obchodní korporaci hrozí úpadek, přesto v rozporu s péčí řádného hospodáře neučinil žádné kroky za účelem odvrácení úpadku, které by řešily vše potřebné a rozumně předpokladatelné, a

3) o zákonném ručení členů rozhoduje soud na základě návrhu věřitele nebo insolvenčního správce.

Jestliže statutární orgán svojí činností přivodil úpadek korporace, popřípadě svojí nečinností nebo neodborností neučiní opatření, které by úpadek odvrátilo, může v insolvenčním řízení soud jednak na návrh, ale i bez návrhu, diskvalifikovat příslušného člena statutárního orgánu z výkonu funkce. Touto diskvalifikací, se rozumí nucené vyloučení z výkonu funkce ve všech obchodních korporacích na dobu až deseti let.

Na tato rozhodnutí právě dále navazuje v úpravě o SE ustanovení čl. 47 odst. 2 a3, kde se pojednává o tom, kdo nesmí být členem kteréhokoliv orgánu SE ani zástupcem člena ve smyslu odst. 1, to jest právnické osoby. Podmínky jsou uvedeny dále v ustanovení:

1) v souladu s právními předpisy státu, kde se nachází sídlo SE, není způsobilá být členem odpovídajícího orgánu akciové společnosti, která se řídí právem některého členského státu, nebo

2) není způsobilá být členem odpovídajícího orgánu akciové společnosti, která se řídí právem některého členského státu EU a to v důsledku soudního nebo správního rozhodnutí, které bylo vydané v tomto státě.

7 Předmětná judikatura

Členské státy EU chrání svůj právní systém a zejména právní řády států, které uznávají teorii sídla, nutily podniky, které si chtěli změnit místo svého působení, aby změnilly statut společnosti, to jest, aby společnost zrušily a opětovně založily jinou ve státě, kde chtěli působit. P. Hodál k tomuto uvádí: „ *Realizace svobody usazování změnou skutečného sídla byla kvůli těžkostem v praxi využívána pouze minimálně.*”⁵⁴

6.1 Případ Daily Mail

První případ, který se týkal změny sídla, ale ne možnosti vstupu společnosti do jiného státu, nýbrž svobody společnosti opustit stát svého původního sídla byl případ Daily Mail.

P. Hodál k věci dále uvádí: „ *I když případ Daily Mail dnes již není nejdůležitějším v rámci judikatury, která se týká přesunu hlavní správy, tedy změny skutečného sídla obchodní společnosti, stále má jeho studium význam.*”⁵⁵

Ve sporu se jednalo o změnu skutečného sídla společnosti a tudíž i sídla relevantního pro daňové účely, tedy daňové rezidence. Společnost Daily Mail limited (ekvivalent české s.r.o) založená podle anglického práva, chtěl přesunout hlavní správu a kontrolu společnosti do Nizozemí za účelem dosažení daňových výhod. Ministerstvo financí odmítlo udělit souhlas s tímto přesunem, který byl v souladu s anglickým právem potřebný k přesunu hlavní správy a tím i daňové rezidence společnosti do zahraničí. Jak uvádí T. Hodál: „ *V dané době byl*

⁵⁴) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6

⁵⁵) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6

*v Británii v platnosti Income and Corporation Taxes Act 1970, který vyžadoval pro změnu daňové rezidence souhlas ministerstva financí. "*⁵⁶

Anglický high court of justice, tedy soud prvního stupně v dané věci, předložil ESD otázku, zda je v souladu s komunitárním právem svobodou usazování, pokud lenský stát podmiňuje přesun hlavní správy společnosti založené podle jeho práva do zahraničí udělením předchozího souhlasu, v případě, že:

a) společnost by se tím mohla vyhnout placení daní z již realizovaných zisků a

b) společnost by se tím mohla vyhnout placení daní z příjmů, které by za jiných okolností podléhaly dani v původním členském státě ?

ESD nepokládal odmítnutí udělení souhlasu za protiprávní z hlediska práva společenství, přičemž uvedl, že při současném stavu vývoje komunitárního práva nemá obchodní společnost založená podle práva některého z členských států zaručenou možnost přeložit své sídlo do jiného členského státu. Obchodní společnost vděčí za svoji existenci právnímu řádu, podle kterého byla založena. ESD konstatoval, že vzhledem k absenci mezinárodní smlouvy nebo sekundární legislativy výslovně garantující právo na změnu sídla v případě odchodu společnosti do zahraničí, je věcí vnitrostátního práva určení podmínek, za jakých může společnost změnit své sídlo.

Vzhledem k tomu, že tento spor byl dávno před vznikem právní úpravy v komunitárním právu NoSE. NoSE přináší velmi podrobnou úpravu přemístění zapsaného sídla SE a je to touto právní normou umožněno.

6.2 Věc C 79/85 D.H.M. Segers vs. Bestuur van de Bedrijfsvereniging voor Bank- en Verzekeringswezen, Groothandel en Vrije Beroepen ze dne 10.7.1986

V tomto případě se jednalo o to, že Slenderdose Limited byla obchodní společnost založená v souladu s anglickým právem a její forma byla Limited.

⁵⁶) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6

Několik měsíců po vzniku, společnost fakticky ovládl pan Segers a jeho manželka. Velikost jejich obchodních podílů byla stejná. V létě roku 1981 pan Segers začlenil do Slenderdose Limited vlastní společnost Free Promotion International ve které byl jediným společníkem. tato společnost měla svoje sídlo zapsané v Holandsku. Ve stejné době se pan Segers stal ředitelem Slenderdose a tímto fakticky došlo k tomu, že veškerá činnost Slenderdose byla vykonávána cestou Free Promotion pouze v Holandsku. Pan Segers onemocněl a přihlásil se u holandských úřadů k čerpání benefitů ze zdravotního pojištění. Čerpání mu ale bylo zamítnuto, jelikož pan Segers neměl se Slenderdose uzavřenou žádnou pracovní smlouvu a nebyl podřízen žádnému zaměstnavateli. Toto totiž byly podmínky určené holandským národním právem. Věc se dostala před soud, který se odvolal na svoje předchozí rozhodnutí, podle kterých bylo nutné ředitele společnosti, který vlastní 50 % podílu, považovat za zaměstnance předmětné společnosti, který je vůči této společnosti ve vztahu podřízenosti. Holandské úřady nicméně vznesly námitku, že se to týká pouze případů, kdy je daná společnost založená podle holandského práva a má v Holandsku i své sídlo. Soud se v této situaci obrátil v rámci projednání předběžných otázek na ESD.

V první z předběžných otázek se holandský soud dotazoval, jestli je nutno svobodu usazování a svobodu poskytování služeb vykládat tak, že brání vnitrostátní úpravě, dle které by ředitel společnosti neměl nárok na plnění ze zdravotního pojištění pouze na základě toho, že společnost, pro kterou pracuje, je ustavena dle práva jiného státu a má tam taktéž sídlo, ačkoliv veškerou svou činnost vykonává na území Holandska?

Druhá předběžná otázka se týkala existence jiného právního předpisu z oblasti sociálního zabezpečení na úrovni EU, který by takovéto rozlišování mezi domácí a zahraniční společnostmi zakazoval?

Pokud se týče svobody usazování, EDS v tomto případě vydal rozhodnutí, že ten fakt, že tato společnost byla založena dle anglického práva, ale na území Británie žádnou činnost nevyvíjí a veškeré obchodní transakce jsou prováděny výlučně na území Holandska, prostřednictvím pobočky, nemá vliv na využívání oprávnění, které plynou ze svobody usazování. Tímto svým konstatováním zahájil ESD sérii rozhodnutí, podle kterých je zakládání pseudozahraničních společností a následné využívání sekundární svobody usazování k výkonu

obchodní činnosti dané společnosti v souladu s právem EU a nejedná se tedy o zneužívání svobod, které jsou garantovány primárním právem EU, ale o efektivní využití těchto práv. I když se na první pohled může zdát, že se tento případ netýká otázky přemístění sídla nebo jen okrajově a jeho jádro spočívá v oblasti sociálního zabezpečení, tak je pravdou opak. Z tohoto případu vzešly postuláty, které se staly základem pro pozdější rozhodovací činnost ESD, která svobodu usazování významně dotvářela. Tento případ se navíc dotýká problematiky, která se zabývá formálně založenými zahraničními společnostmi, což je problematika mnoha dalších judikátů a jeden z problémů v mnoha členských státech EU.

Závěrem je zde možné konstatovat, že judikatura dotýkající se oblasti svobody usazování se stále vyvíjí a má svojí dynamiku, stejně jako svoboda pohybu fyzických osob, služeb a kapitálu. Je zřejmé, že čím více nových případů ESD dostane k řešení, tím více nových cest bude vyznačeno v této problematice.

7 Evropská akciová společnost shrnutí

SE je v podstatě nový prvek v evropském právním a hospodářském prostředí. Jelikož Česká republika patří k malým státům EU, tak je z hlediska množství založených SE na pomyslném prvním místě v EU. Jak uvádí H. Eidenmüller: „*V České republice bylo incorporováno ke dni 3. říjnu 2011 529 SE, což představuje přibližně 56 % všech existujících SE v EU. Celkový počet je 937, následuje Německo, se 180 SE.*“⁵⁷ Někaké racionální vysvětlení této skutečnosti však zřejmě neexistuje. Právní úprava SE vnesla do právního řádu České republiky několik prvků, které představují významný posun v právu obchodních společností. Postupně docházelo k harmonizaci komunitárního práva s vnitrostátním právem a prvotně zamýšlené výhody SE byly značně redukovány.

Většina původně zamýšlených výhod SE se postupně ztrácí vlivem sjednocování národního práva s komunitárním. Nevýhody SE jsou patrné. Jedná se především o poměrně složitý systém právních předpisů, kdy různá ustanovení přinášejí výkladové a aplikační problémy. SE jako nadnárodní forma společnosti, by se měla stát nástrojem přeshraničního podnikání, s absencí administrativních a legislativních překážek, měla by být symbolem otevřenosti trhu EU a svobodného, volného pohybu osob v EU. Vývoj České republiky je však tomuto cíli zřejmě dosti vzdálen. Pouze velice malé množství českých SE vzniklo přeshraniční fúzí nebo jako holdingové společnosti. Zřejmě naprostá většina společností byla založena jako dceřiné společnosti již existující SE. Tyto dceřiné

⁵⁷) *Journal of corporate law studies* [online]. [Oxford, UK]: [Hart Publishing], [2001]- [cit. 2016-03-30]. ISSN 1757-8426. Dostupné z:

společnosti mají pouze formulovaný předmět podnikání, nemají k dispozici žádný majetek a nemají žádné zaměstnance. Vystává zde otázka proč tyto společnosti vůbec vznikají? Příčinou je zřejmě, že náš právní řád umožňuje vznik tzv. ready - made společností a jejich následný převod. „ *Ready made SE je předzaložená evropská akciová společnost. Tato společnost je založena pouze za účelem dalšího prodeje. Evropská společnost je založena na základě evropského práva. Evropské společnosti tedy fungují v rámci každé země EU stejně a pro zahraniční partnery je tento typ společnosti známý.*“⁵⁸ Tato praxe, tedy zakládání a prodej společností v České republice vznikla v devadesátých letech, dvacátého století, kdy se předmětem obchodu staly společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Tyto již založené společnosti byly jednodušším řešením, než založit novou společnost, zejména pro administrativní náročnost a částečně zřejmě i nefunkčnost státní správy v oblasti obchodního rejstříku.

Tab. č. 2 - Počty založených evropských společností v Evropě k 1. červnu 2012

Stát EU	Počet SE
PORTUGALSKO	1
FINSKO	1
ITÁLIE	1
ŠPANĚLSKO	2
POLSKO	2
LITVA	2
DÁNSKO	4
LICHTENŠTEJNSKO	5
MAĎARSKO	5
LOTYŠSKO	5
ESTONSKO	5
MALTA	5
NORSKO	5

⁵⁸) Altaxo, Ready made SE, Evropská akciová společnost. [online] 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: < https://www.altaxo.cz/ready-made-se?gclid=Cj0KEQjw8u23BRCg6YnzmJmPqYgBEiQALf_XzbXw-gkbs7I42CNvoS0ZfXg7sPouw96DOKgx3ZHcwMUaAlq48P8HAQ>

ŠVÉDSKO	5
BELGIE	7
IRSKO	9
KYPR	13
RAKOUSKO	18
FRANCIE	21
LUCEMBURSKO	26
NIZOZEMÍ	33
SLOVENSKO	49
SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA	62
NĚMECKO	201
ČESKÁ REPUBLIKA	790
celkem	1277

Zdroj: ETUI ECDB, <http://ecdb.worker-participation.eu>

Je zřejmé, že v rozmezí cca jednoho roku došlo opět k nárůstu nových SE v České republice. Tabulka č. 2 ukazuje stav v roce 2012. V České republice je enormní počet SE oproti ostatním zemím EU. Důvody jsou výše popsány a jsou zřejmé. Společnosti se zakládají k dalšímu prodeji, tyto SE se staly součástí zavedené praxe již krátce po přijetí příslušné právní úpravy. Tato praxe však v případě SE vyvolává pochybnosti o smyslu takovýchto nebo takto založených společností. Nejedná se o naplnění smyslu, který přináší právní úprava SE a je možno se domnívat, že motiv u takto založených společností, je např. uniknout z daňového dosahu českých úřadů, do přijatelnějšího daňového prostředí. Dochází ale zřejmě k naplnění principu volného pohybu osob v rámci členských států EU. I když v České republice je vytváření SE rozporuplné, pokud toto budeme hodnotit v celoevropském měřítku, tak formu SE si zvolilo několik významných evropských podnikatelských subjektů. Jedná se např. o Porsche Automobile Holding SE, Allianz SE, BASF SE, Strabag Bauholding SE, a další.

8 Budoucí směr vývoje úpravy evropské akciové společnosti

Co se týče úvah o vývoji právní úpravy SE de lege ferenda, je mnoho námětů k diskuzi, neboť nejednotnost právních úprav jednotlivých členských států umožňuje různou interpretaci komunitárních právních norem a může se tak jednat o jistou roztržitost, kterou by bylo žádoucí upravit. V práci byla zmíněna problematika způsobilosti být členem orgánu SE. Způsobilost být členem orgánu SE je ve většině členských států omezena zejména z hlediska osob, které jsou odpovědné za úpadek jiné společnosti nebo za trestné činy spojené s podnikáním. Při nadnárodní právní formě je potřeba zohlednit skutečnost, že společnost bude působit v různých státech, čímž by účel omezení a zákazů mohl být snadno narušen. Čl. 47 odst. 2 a 3 NoSE obsahuje jednotnou úpravu, která však není stejně úplně dokonalá.

Členem kteréhokoliv orgánu SE ani zástupcem člena právnické osoby nesmí být osoba, která:

a) v souladu s právními předpisy státu, ve kterém se nachází sídlo SE, není způsobilá být členem odpovídajícího orgánu akciové společnosti řídící se právem tohoto členského státu,

b) není způsobilá být členem odpovídajícího orgánu akciové společnosti řídící se právem některého členského státu v důsledku soudního nebo správního rozhodnutí vydaného v tomto členském státě.

V souladu s písmenem a) jsou nezpůsobilé ty osoby, na něž se vztahuje důvod nezpůsobilosti, který je stanovený právem státu sídla SE. Písmeno b) však působí v celé EU, to znamená, že je nezávisle na státu, ve kterém byl zákaz vydán. P. Hodál k tomuto uvádí: „*Zákaz však musí být explicitní, např. zákaz činnosti jako trest uložený v trestním řízení.*“⁵⁹ Nepostačuje tedy pouze prohlášení soudu o konkurzu a tím vytvoření překážky pro možnost stát se členem odpovídajícího orgánu. Toto by mělo být ujednoceno v komunitárním právu a mělo by být jasně dáno, co je překážkou pro výkon stát se členem orgánu SE.

Právní úprava by měla směřovat spíše směrem do komunitárního práva, jak bylo původně zamýšleno. Nejednost národních právních řádů bude vždy působit potíže v činnosti SE.

⁵⁹) HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde, 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6

9 Závěr

Jak jsme již tedy konstatovali v samotné práci, evropská akciová společnost je poměrně novou právní úpravou podnikání na nadnárodní úrovni v rámci EU. V práci bylo prezentováno, jakými způsoby může ES vzniknout, jaká je její struktura, na základě jakých právních norem, ať již komunitárních, tak národních, může ES vykonávat svojí činnost. Jak bylo již v práci uvedeno a jak uvádí J. Dědič: „*Radě se předkládal průkopnický projekt usilující o vytvoření čistě nadnárodní úpravy obchodní společnosti, která by se zcela oprostila od vazeb na právo společností v jednotlivých členských státech a čerpala takřka výlučně z ustanovení komunitárního práva.*”⁶⁰ Můžeme konstatovat, že po dlouholetých diskusích byl výsledek ovšem úplně jiný, jak uvádí práce. Došlo pouze k přijetí Nařízení Rady č. 2157/2001 o statutu SE. Dalším základním pramenem SE je směrnice Rady č. 2001/86, který řeší úpravu zapojení zaměstnanců do řízení a kontroly SE. Tyto právní normy většinou odkazují na národní právo, pouze zásadní otázky jsou upraveny tímto komunitárním právem.

Vznik SE je podmíněn jistými podmínkami, které se však zejména v České republice daří obházet, protože enormní počet SE oproti ostatním zemím EU naznačuje, že se jedná o typ ready made SE, která jsou předzакládány a určeny k prodeji. Nesouvisí to s ekonomickou situací a příznivým podnikatelským prostředím, které by bylo tak lákavé, že by zde došlo ke vzniku tolika SE.

Co se týče svobody usazování, tak tuto je možno vykonávat ve dvou základních formách, primární a sekundární. Primární svoboda usazování znamená možnost změnit místo statutárního sídla přemístěním do jiného členského státu. V případě přeshraniční změny sídla společnosti se toto nabízí jako zřejmě nejlogičtější způsob.

⁶⁰) DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, 619 s. ISBN 80-7273-133-5.

Nicméně na rozdíl od fyzických osob, kterým oprávnění primárního usazení nečiní žádný problém, lépe řečeno právní systém nečiní žádný problém u právnických osob je tomu trochu jinak a můžeme se v judikatuře ESD setkat s názory, že národní právo, tedy jakož tvůrce těchto subjektů, může svým způsobem ovlivnit svobodu usazení, např. z důvodů daňových apod., což jistě myšlenka i praktickému využití SE příliš nesvědčí.

Zřejmě největší výhodou SE je možnost uzavírání přeshraničních fúzí společností. V souladu s 10. směrnicí Evropského parlamentu a Rady je možno od 1. července 2008 provést přeshraniční fúze, bez nutnosti změnit právní formu nástupnické společnosti na SE. Další nesporná výhoda je, že SE může přemístit zapsané sídlo společnosti do libovolného členského státu EU a to bez nutnosti likvidace firmy ve státě dosavadního zapsaného sídla. SE si tak zachová právní kontinuitu a svojí historii. Toto může být výhodou při čerpání dotací ze strukturálních fondů EU, účast v různých tendrech apod. další velkou výhodou právní úpravy SE je flexibilní volba tzv. corporate governance, a to mezi monistickým a dualistickým modelem řízení. Tuto výhodu navíc posiluje skutečnost, že v český prováděcí předpis neupravuje počet členů jednotlivých orgánů. Z toho plyne, že orgány SE mohou být i jednočlenné. Tato úprava přijímá národní charakter SE a její přijetí mělo za cíl sjednocení a zjednodušení systému kontroly a řízení SE. V České republice se však zatím uplatnila ta část výhody, která řeší snížení počtu členů orgánů. V Českém právním řádu nemá monistická struktura dosud tradici, oproti dualistickému modelu i přestože monistická struktura nabízí větší flexibilitu rozhodování.

Bylo řečeno tedy, že SE má svoje výhody i nevýhody. Jisté však je, že se EU snaží o co nejbližší evropskou integraci a vytvoření prostoru prosperující ekonomiky a konkurenceschopnosti s americkými i asijskými koncerny, jak již bylo řečeno. Doufejme, že další právní vývoj povede ke zjednodušení podnikatelské činnosti, přehlednost právních norem, podle kterých bude moci SE být založena a provozovat svojí činnost.

10 Resumé

This thesis is dealing with the institute of Societas Europaea (ES). Which is quite extraordinary institute standing on the border between private law and a public law. First of all this thesis is trying to explain the role of es within the system of European law. It does so using the establishment and origin of es the historical development and its current legal regulation. The es has to follow many regulation and directive and national legal regulation which has to be accordance with the european law. This thesis also compares legal regulation between the Czech Republic and Slovak Republic. The following chapter is about es in practise which means that thesis is describing organizational structure of es explaining reasons for having two types of structures. In another chapter this work describes issues bound with this institute. One of them can be the responsibility of statutory authority which is summarize and explain in chapter six. Following by the current case law which demonstrates many issues. In conclusion this thesis is trying to predict the future way of the operation of es and its legal regulation.

SEZNAM ZDROJŮ A POUŽITÉ LITERATURY

MONOGRAFIE A ODBORNÉ ČLÁNKY

DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr. Evropská (akciová) společnost. Vyd. 1. Praha: BOVA POLYGON, 2006. vi, ISBN 80-7273-133-5.

JANKŮ, Martin. Základy práva ES a EU. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2006. Právo. ISBN 80-87071-01-8.

DOLEČEK, Marek. BusinessInfo.cz. Nadnárodní formy společností. Evropská akciová společnost. 2014. [online] 2016 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z:< <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nadnarodni-formy-spolecnosti-ppbi-51141.html#!&chapter=3>>

POSPÍŠIL, Michal. Aplikované právo 1/2006. Evropská společnost. [online] 2016 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z:< <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/46.pdf> >

HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-520-6.

DVOŘÁK, Tomáš. Akciová společnost a Evropská společnost. 2., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2009. 1, Právnícké osoby. ISBN 978-80-7357-430-7.

HODÁL, Peter a ALEXANDER, Juraj. Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-520-6. - čerpáno z: Dr. Maria Chetcuti: The European company Statute: The Societas Europaea (European Company) as a New Corporate Vehicle, May 2001

Legal Partners. Evropské právo. [online] 2016 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z:< <http://www.legalpartners.cz/pojmy/evropske-pravo-advokat-advokatni-kancelar-pravni-firma>>

Kučera and associates Advokátní kancelář. Odpovědnost členů statutárního orgánu od 1. 1. 2014. [online] 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z:< <http://www.kuceralegal.cz/blog/2014/03/06/odpovednost-clenu-statutarnich-organu-po-1-1-2014/>>

Journal of corporate law studies [online]. [Oxford, UK]: [Hart Publishing], [2001]- [cit. 2016-03-30]. ISSN 1757-8426. Dostupné z: http://sfx.jib.cz.ezproxy.nkp.cz/sfxlcl3?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&rfr_id=info:sid/sfxit.com:opac_856&url_ctx_fmt=info:ofi/fmt:kev:mtx:ctx&sfx.ignore_date_threshold=1&rft.object_id=991042728088892&svc_val_fmt=info:ofi/fmt:kev:mtx:sch_svc&.

OSTATNÍ ZDROJE

Altaxo, Ready made SE, Evropská akciová společnost. [online] 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z:< https://www.altaxo.cz/ready-made-se?gclid=Cj0KEQjw8u23BRCg6YnzmJmPqYgBEiQALf_XzbXw-gkbs7I42CNvoS0ZfXg7sPouw96DOKgx3ZHcwMUaAlq48P8HAQ>

Zdroj: ETUI ECDB, <http://ecdb.worker-participation.eu>

Akonttrust. Evropská společnost exklusivní záležitost. Dostupné z:< http://www.akont.cz/nase-znalosti/prispevky.html/83_176-evropska-spolecnost-exkluzivni-zalezitost/0>

Občan komunitní portál o rekodifikaci. Nový občanský zákoník, důvodová zpráva [online] 2016 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z:< <https://www.obczan.cz/zakon/noz/cast-prvni/hlava-ii/dil-3/oddil-1/skupina-3/paragraf-138?do=detail-comments-item-228-switchExpanded>>

Založení evropské společnosti. [online] 2016 [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z:< <http://www.notar-jihlava.com/sites/default/files/zalozeni-evropske-spolecnosti.pdf> >